ҲАР ҚАНДАЙ ОБ-ҲАВО ШАРОИТИДА ҲАМ ТЕРИМ СУРЪАТИНИ БЎШАШТИРМАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 202 (4193). | ШАНБА | 11 октябрь, 1969 йил | Баҳоси 2 тийин.

Эртага — Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги ходимлари куни

ОҚҚЎРҒОНА районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг моҳир механизатори Аваз Умарбековнинг бу йилги аҳди ўз агрегати билан мавсумда 100 тоннадан ошириб пахта теришдир. У шу кунларда терим суръатига суръат қўшиб ҳар куни хирмонга «зангори кема» бункеридан 8—10 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкмоқда. Суратда: А. Умарбеков. Ф. Лутфуллаев фотоси.

ПАХТАЗОР ЧОРЛАЙДИ

УЛУҒ АЙЁМ — пролетариат доҳийси Владимир Ильич Ленин таваллудининг юз йиллиги яқинлашиб келмоқда. Бу кунни барча совет кишилари қатори республикамиз меҳнаткашлари ҳам меҳнатда юксак ғалабаларга эришиш билан кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Шонли санага саноатчиларимиз, қурувчиларимиз ва бошқа касб эгалари арзигулик тўёналар тайёрламоқдалар. Пахтакорлар мамлакатга 4 миллион 100 минг тонна «оқ олтин» армуғон этиш учун ғайрат-шижоат кўрсатиб тер тўкмоқдалар. Улар Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик ходимлари кунини пахта фронтида зафарларга эришиш билан нишонламоқдалар.

Бу йилги шароитда пахтакорларимиз ҳақиқий мардларча меҳнат қилдилар, табиат қийинчиликларига қарамай, далаларда пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кечаю-кундузда ана шу ҳосилни тез ва нобуд қилмай териб олиш учун пахта фронтида ҳақиқий кураш бошланди.

Куни кеча Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети барча колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, механизаторларга, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, республиканинг барча меҳнаткашларига қарата Мурожаат қабул қилдилар. Бу Мурожаатда «Ҳамма — пахта теримига!» деб даъват этилди. «...Ўзбекистоннинг асосий бойлиги — пахта. Пахта бизнинг шон-шуҳратимиз, ифтихоримиз, гуллаб-яшнашимиз ва бахт-саодатимизнинг манбаи. Пахтани ҳақли равишда «оқ олтин» деб атайди. Пахта мамлакатга худди дон, металл, нефть, кўмир каби зарур», дейилади.

Буни яхши тушунган областимизнинг барча пахтакорлари она-Ватан хирмонига 356 минг тонна дурдона совға қилиш учун бутун имкониятларини ишга солмоқдалар. Ҳозирги долзарб кунлар суръатга суръат қўшиш, меҳнат унумдорлигини оширишда ҳал қилувчи пайтлар эканлигини ҳис қилиб, пахта далаларида жавлон урмоқдалар. Областимизнинг баракали хирмонига муносиб ҳисса қўшиш учун ҳаракат қилаётган Оққўрғон, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ районлари азаматларининг ишларига қойил қолиш керак. Оққўрғонликлар кунига 3,5-4 процентдан ошириб, янгийўлликлар, ўртачирчиқликлар, юқоричирчиқликлар эса 4 процентга яқинлаштириб пахта тайёрламоқдалар.

Областимиз механизаторларининг бу йилги ғайратлари ўзгача. Улар ҳосилнинг 70 процентини машиналар ёрдамида териб оламиз деб, ваъда берганлар. Шу кечаю-кундузда пахта далаларимизда 4 мингдан ортиқ «зангори кема»лар ишлаб турибди. Жуда кўп механизаторларимиз ҳозиргача ўз агрегатлари билан 80—100 тоннага яқин «оқ олтин» териб қўйдилар. Пахтазорларда кўп минг килограммчи теримчиларнинг сафи тобора кенгаймоқда.

Шу кеча-ю кундузда ҳамма далага чиқди. Шаҳарликлар, олий ўқув юртларининг талабалари, ўқувчилар пахтакорларга ёрдамга отландилар.

Октябрь ойи пахта йиғим-теримида ҳал қилувчи ой. Барча куч ва имкониятлар «оқ олтин»имизни тез ва нобуд қилмай териб олишдек энг муҳим вазифага қаратилмоғи керак. Бу ишда «зангори кема» капитанларининг роли, айниқса, беқиёсдир. Мўъжизакор машиналарнинг суворийлари ўзларининг барча куч-ғайратларини, маҳоратларини, тажрибаларини, қалб ҳароратларини теримга сарфлашлари, агрегатлар кучидан тўла фойдаланишга ҳаракат қилмоқлари керак.

Кунни тунга улаб тер тўкаётган пахтакорлар ҳозирги долзарб дақиқаларнинг ҳар соати, ҳар кунидан унумли фойдаланишлари, тераётган пахталарининг тобора кўпроқ бўлишига эришишлари зарур. Далага чиққан шаҳарликлар, студентлар, ўқувчилар пахта тайёрлаш суръатини тезлаштиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишлари керак.

Пахта йиғим-теримининг муваффақияти кўп жиҳатдан партия, совет, касаба союз, комсомол, қишлоқ хўжалиги органларининг ходимларига ҳам боғлиқдир. Улар социалистик мусобақани тобора авж олдириб, илғор механизатор ва теримчиларнинг тажрибаларини кенг ёйишлари, меҳнат унумдорлигини ошириш учун барча зарур чораларни кўришлари керак.

Ҳозирги кунда қўлидан иш келадиган ҳар бир кишининг ўрни далада бўлганидек, барча оммавий-сиёсий, маданий ва оқартув ишларининг ҳаммаси ҳам терим кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказилишига қаратилсин. Савдо ташкилотлари, медицина ходимлари пахтакорлар хизматида бўлсин. Маданий-маиший хизмат даражаси олий бўлиши, даладаги кишиларга зарур бўлган нарсаларнинг ҳаммаси ўз вақтида муҳайё қилиниши керак. Барча дала шийпонларининг, болалар боғчаларининг, кутубхоналарнинг намунали ишлашини таъминлайлик. Пахтакорларнинг, ёрдамчиларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтиши учун кино хизматининг юқори савияда бўлишига эришайлик. Газета-журналлар ўз вақтида етказиб берилиши керак.

Мамлакатимиз ўзбек деҳқонларидан жуда кўп, шу билан бир қаторда аъло сифатли «оқ олтин» кутмоқда. Социалистик мажбуриятга лойиқ пахта етказиб бериш ҳар бир колхоз аъзоларининг, совхоз ишчиларининг, ёрдамга отланган коллективларнинг ўзгача ғайрат ва шижоат кўрсатиб ишлашларини талаб этади. Бу ҳар биримизнинг қалб амримиз, виждон бурчимиз бўлиши керак. Ўз мамлакатини чин қалбдан севган, интернационал бурчини чуқур ҳис қилган ҳар бир киши бугун далага — пахтазорга йўл олсин.

Республика партия ва ҳукумати Мурожаатида «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети умумдавлат манфаатларини чуқур тушунган, ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган республика меҳнаткашлари етиштирилган барча ҳосилни қисқа муддатда йиғиб-териб олиш, мамлакатга 4 миллион 100 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун ўзларининг куч ва ғайратларини аямайдилар, деб қатъий ишонч билдирадилар. Бу эса Ўзбекистон меҳнаткашларининг колхозчилар Бутуниттифоқ съездига севимли доҳиймизнинг юбилейига энг яхши совғаси бўлади!» — дейилади.

Бу юксак ишончни оқлаш учун областимиз меҳнаткашлари барча имкониятларни ишга солишлари ва республикамизнинг улкан «оқ олтин» хирмонига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишлари керак.

ҲАММА — ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИГА!

ҲАММА — ПАХТА ТЕРИМИГА!

МАШИНА ТЕРИМИ ИЛҒОРЛАРИ

ХАЛИП СОДИҚ — Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси. У шу кунгача 104 тоннадан ошириб пахта терди.

Азим НУРМАТОВ — Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси. У шу кунгача 100 тоннадан ошириб пахта терди.

САФАР ХУДОЙБЕРГАНОВ — Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг механизациялашган звено бошлиғи. У ҳозиргача «зангори кема» бункеридан 80 тоннадан ошириб пахта тўкди.

Огай СЕРГЕЙ — Оққўрғон районидаги «Победа» колхозининг механик-ҳайдовчиси. Ҳозиргача у «зангори кема» бункеридан 90 тонна пахта тўкди.

Маҳкам ТУРОБҚУЛОВ — Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозининг механизатори. У шу кунгача «зангори кема» бункеридан 80 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкди.

Мухтор МАКАРИДЗЕ — Янгийўл раойнидаги «Интернационал» колхозининг звено бошлиғи. Ҳозиргача ў ўз машинаси билан 70 тоннага етказиб «оқ олтин» терди.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИ ЧАҚИРИҒИГА АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАЙЛИК

Тошкент область партия комитетининг пленуми

Кеча Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаати асосида пахтани йиғиб-териб олиш ва тайёрлашни тезлаштириш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов доклад** қилди.

Барча совет кишилари сингари областимиз меҳнаткашлари ҳам, деди докладчи, мисли кўрилмаган сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги вазиятида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқдалар. Область шаҳарлари ва қишлоқларининг меҳнаткашлари юксак юбилей социалистик мажбуриятларини бажариш учун ҳаракат қилмоқдалар. КПСС XXIII съезди қарорларини муваффақиятли амалга оширмоқдалар.

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари бу йил чинакам қаҳрамонлик намунасини кўрсатиб, баҳорда ва ёзда рўй берган жуда ноқулай об-ҳаво шароити қийинчиликларини енгиб ўтдилар ҳамда пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Етиштирилган ҳосил зиммага олинган социалистик мажбуриятни ҳеч шубҳасиз бажариш имконини беради.

Биз учун шу нарса қувончлики, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатида йиғим-теримда зўр уюшқоқлик намуналарини кўрсатаётган, ўз ваъдасига содиқ бўлган пахтакорлар қаторида Оққўрғон ва Янгийўл районлари қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳам тилга олинган. Бироқ, умуман область бўйича олганда пахтани йиғиб-териб олиш ва тайёрлаш қониқарли деб бўлмайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг барча колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, механизаторларга, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, республиканинг барча меҳнаткашларига қарата эълон қилинган Мурожаатида таъкидлаб ўтилганидек, Ўзбекистоннинг асосий бойлиги — пахта. Пахта бизнинг шон-шуҳратимиз, ифтихоримиз, гуллаб-яшнашимиз ва бахт-саодатимизнинг манбаи. Пахтани ҳақли равишда «оқ олтин» деб аташади. Пахта мамлакатга худди дон, металл, нефть, кўмир каби зарур.

Мурожаатда жуда тўғри ва ўз вақтида огоҳлантириб ўтилганидек, терим сусткашликни ёқтирмайди. Бу йил табиат бизга ҳосил терими учун оз вақт ажратди. Кузги ёғингарчилик бўладиган кунлар узоқ эмас. Ёғингарчилик теримни оғирлаштиради, пахта тайёрлашни ўтказишда катта қийинчиликлар туғдиради. Шунинг учун ҳам бой берилган кунни, соатни қайтариб, ўрнини қоплаб бўлмайди. Озгина бўлса ҳам имиллаш қанчадан-қанча меҳнат сарфлаб етиштирилган ҳосилга катта зарар етказиши, неча минглаб кишилар сарфлаган куч-ғайратни йўққа чиқариши мумкин. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Ўтган йилнинг аччиқ сабоғи буни аниқ кўрсатиб турибди.

4 миллион 100 минг тонна пахта учун жангу жадалнинг энг масъулиятли, энг ҳал қилувчи палласида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети барча қишлоқ меҳнаткашларига, республиканинг барча меҳнаткашларига юбилей йили пахта ҳосилини теришда актив иштирок этиш, далаларда меҳнат ғайратини бутун чоралар билан кучайтириш ҳақидаги чақириқ билан мурожаат қилдилар. Вазифа шундан иборатки, барча ҳосилни охирги кўсагигача қисқа муддатда териб олиш ва қабул қилинган мажбуриятларни сўзсиз бажариш керак.

Партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, совет органларининг энг биринчи вазифаси Мурожаатни қишлоқдаги ҳар бир меҳнаткашга, ҳар бир шаҳарликка етказишдан иборатдир.

Умуман олганда, область 10 октябргача пахта тайёрлаш планини 34,85 процент бажарди, давлатга 117.430 тонна пахта топширилди. Ваҳоланки, ўтган йили ана шу кунгача 177.422 тоннадан ортиқ ёки планнинг 55 проценти миқдорида пахта тайёрланган эди.

Пахта теримида ҳамма районлар, айниқса, Бекобод, Бўка, Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районлари орқада қолмоқдалар. Ахир бизда пахта терими суръатини кўтариш учун ҳамма имкониятлар бор-ку! Бироқ бу имкониятлардан фойдаланилаётгани йўқ. Ҳозирги вақтга қадар ҳамма колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари пахта теримига бевосита жалб этилган эмас.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатида шаҳарликлар, район марказлари ва ишчи посёлкаларининг аҳолиси қийин дамларда ҳеч иккиланмасдан қишлоққа ёрдам бериб келишган, бу гал ҳам шонли ватанпарварлик анъаналарига содиқ бўлиб теримни тезроқ тугаллаш ҳақида деҳқонлар билан биргаликда қайғурасизлар, деб ишонч билдирилди.

Чирчиқ, Олмалиқ, Ангрен, Бекобод, Янгийўл, Янгиобод, Ғазалкент шаҳарларининг минглаб меҳнаткашлари бу йил ҳам юбилей ҳосилини йиғиб-териб олишда бевосита иштирок этмоқдалар. Республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрининг ўн минглаб меҳнаткашлари шу кунларда биз билан мусобақадош бўлган Сирдарё областининг колхоз ва совхозларига қўриқ ер ҳосилини йиғиб-териб олиш учун жўнаб кетмоқдалар.

Шаҳар партия комитетлари, шаҳар ижроия комитетлари, корхоналар, муассасалар, ўқув юртларининг раҳбарлари Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан, пахта теримига яна ҳам кўпроқ одам юборишлари, мусобақани кенг авж олдиришлари, пахта териш машиналаридан фойдаланишда техникавий ёрдам беришлари, етарли миқдорда автопередвижкалар ажратишлари зарур.

Область қишлоқлари ва шаҳарларининг меҳнаткашларини пахта теримига кенг жалб этиш билан бир қаторда биз асосий эътиборни машина теримига қаратмоғимиз лозим. Бу йил биз ҳосилнинг 65—70 процентини машиналарда териб олишни мўлжалламоқдамиз. Бироқ терим агрегатларидан фойдаланиш аҳволи кишини қониқтирмайди.

Умуман область бўйича мингга яқин машина ҳозирга қадар теримда иштирок этмаяпти. Айниқса Бекобод, Бўка ва Ўрта Чирчиқ районларида машина терими суст бормоқда.

Теримнинг дастлабки кунлариданоқ машиналарнинг кўпчилиги синиб ва бузилиб ишдан чиқиб қолди. Шу муносабат билан «Узсельхозтехника»нинг область ва район бирлашмалари ходимлари олдида жиддий вазифалар турибди. Улар шу кунларда, айниқса, тиним билмай ишлашлари, механик-ҳайдовчиларга мумкин қадар яхшироқ ёрдам кўрсатишлари, машиналардан самарали фойдаланишни таъминлашлари зарур. Ҳар бир машинанинг авариясиз ишлаши учун бутун чораларни кўриш, механизаторларнинг шикастланишларига йўл қўймаслик керак.

Барча партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, бошланғич барча партия ташкилотлари ўз куч-ғайратларини пахта терими суръатини оширишга қаратишлари керак. Колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, шунингдек, теримга жалб қилинган аҳоли ўртасида олиб бориладиган барча ташкилотчилик ва сиёсий ишлар шунга қаратилмоғи лозим. Пахта теримида оммага область, шаҳар ва район партия комитетларининг аъзолари, маҳаллий советларнинг депутатлари, бизнинг барча сиёсий ахборотчиларимиз, сиёсий ташкилотчиларимиз бевосита етакчилик қилишлари зарур.

Колхозлар ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари мусобақанинг чинакам ташкилотчилари бўлсинлар. Шунга эришиш керакки, коммунистлар ва комсомолларнинг қарийб кўпчилиги бевосита теримда иштирок этсин. Кўплаб колхозлар ва совхозларнинг коммунистлари худди шундай иш тутмоқдалар.

Шу билан бир вақтда Бекобод, Бўка, Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ районларидаги қатор хўжаликларда кўпчилик коммунистлар пахта терими билан боғлиқ бўлмаган ишларда машғулдирлар.

Худди ана шу хўжаликларда пахта териш ва давлатга топшириш суръатларининг пастлиги бежиз эмас.

Район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси теримда коммунистлар ва комсомолларнинг авангардлик ролини таъминлашдан иборат.

Пахта далаларида юбилей социалистик мусобақаси байроғини баланд кўтариш, бунда мусобақанинг боришини кенг ёритиш зарур. Пахта тайёрлаш илғорлари, энг яхши звенолар, бригадалар, участкалар, колхозлар ва совхозларнинг тажрибасини кенг ёйишга алоҳида эътибор бериш, терим суръатини жадаллаштиришга қаратилган ҳар

(Давоми 2-бетда).

ШОЛИ — ДАВЛАТГА

БЕКОБОД, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Райондаги ихтисослашган «Октябрь 46 йиллиги» шоликорлик совхозида бу йил мўл шоли ҳосили етиштирилди. Хўжалик шоликорлари йил бўйи майдонларда тер тўкиб меҳнат қилдилар. Улар об-ҳавонинг ноқулай келишига қарамай шоли бошоқларининг эрта етилиши ва пишиши учун бутун тажриба ва имкониятлардан тадбиркорлик билан фойдаландилар. Натижада совхознинг ҳамма бригада ва звеноларида шоли серҳосил бўлиб пишди.

Тен Анатолий бошлиқ бригада шоликорлари шоли ўримини биринчи бўлиб бошлаб юборди. Ўзларига қарашли 295 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнер ўрнига 40 центнердан шоли олишни мўлжаллаб иш юритаётган бригада азаматлари етиштирилган ҳосил чўғидан мамнун бўлмоқдалар. Уларнинг олаётган дастлабки ҳосили 35-40 центнерга тўғри келмоқда. Ҳозир бригада майдонларида 13 та ўзиюрар комбайн ишлаяпти. Бу комбайнларни моҳирлик билан бошқараётган Козим Кашапов, Сергей Будин, Ким Гю Нам ўртоқлар ҳар куни хирмонга 10—15 тоннадан шоли тўкмоқдалар.

Шунингдек совхознинг Иван Цой, Хан Мин Гир, Ан Алексей бошлиқ бригада аъзолари ҳам шоли ўримини қизитиб юбордилар. Ана шу бригадаларда шоли ўримининг намунали олиб борилаётганлиги туфайли ҳар куни хўжалик шоликорлари давлатга йиллик планнинг 2—3 проценти миқдорида шоли топширмоқдалар.

ЯНА 12 ЦЕНТНЕРДАН

Оққўрғон районидаги «Коммунизм» совхозининг Аладдин Чахалов бошлиқ бригада пахтакорлари биринчилар қаторида маррага етиб келдилар. Ёз бўйи далаларда мўл ҳосил етиштириш учун курашган деҳқонлар ўзларига қарашли 35 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 20 центнердан ошириб «оқ олтин» топширдилар.

Бригаданинг тажрибали пахтакорлари ва механизаторлари пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан олиб бориб яна эл хирмонига ҳар гектар ердан 12 центнердан ҳосил тўкишга қарор қилдилар. Азамат механизаторлар ҳам ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар ҳосилнинг ҳаммасини машиналар билан териб бериш мажбуриятини олдилар.

Х. АҲМЕДОВ.

356.000 тонна учун

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 10 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — бир кунда, **учинчи стун** — мавсум бошидан бери, **тўртинчи стун** — бир кунда машинада терилгани, **бешинчи стун** — мавсум бошидан буён машинада терилгани.

Оққўрғон	3,88	45,56	3,71	41,88
Янгийўл	3,20	43,39	2,72	23,59
Ўрта Чирчиқ	2,95	35,97	2,40	24,18
Оржоникидзе	2,06	32,36	3,00	23,00
Бекобод	2,29	25,59	1,51	8,48
Юқори Чирчиқ	4,64	25,45	8,88	27,53
Бўка	2,79	24,84	2,21	15,13
Область бўйича:	3,15	34,85	2,91	24,66

Халқнинг «олтин ўтда, одам меҳнатда синалади» деган нақли бор. Меҳнат қилишга қобилиятли ҳар бир киши бугун далада, пахта терувчилар сафида бўлиши керак. Меҳнаткашнинг бурчи, шарафи, виждони ҳеч кимнинг бу умумхалқ ишидан четда туришига йўл қўймайди.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ва ҲУКУМАТИ ЧАҚИРИҒИГА АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАЙЛИК

(Боши биринчи бетда)

бир фойдали ташаббусни қўллаб-қувватлаш, бу ташаббусни бошқа хўжаликларда ҳам кенг ёйиш лозим. Теримда олдинда бораётган кишиларни ҳам маънавий, ҳам моддий жиҳатдан рағбатлантириб туриш жуда муҳимдир.

Хўжаликларнинг раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси механизаторлар ва теримчилар, далада ишлаётган ҳамма кишилар ҳақида ғамхўрлик қилиш, уларга юксак унум билан ишлашлари ва яхши ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитни яратиб беришдан иборат. Ҳар бир хўжаликда, ҳар бир бригадада бевосита далада иссиқ овқат бўлсин, медицина, савдо ва маданий хизмат кўрсатиш йўлга қўйилиши зарур. Савдо, медицина, маиший хизмат кўрсатиш ва маданий-оқартув муассасалари ходимларининг ўрни далада, ҳосил тақдири ҳал бўлаётган жойдадир.

Маълумки, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети колхозлар ва совхозлар томонидан давлатга сотиладиган пахтанинг харид нархини ошириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Бу партиямизнинг хўжаликларнинг экономикасини янада кўтариш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг яна бир ёрқин ифодасидир. Қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида тегишли тушунтириш ишларини олиб бориш, партия ва ҳукуматимиз қарори ҳақида уларга маълумот бериш ва шу асосда колхозчилар ва совхоз ишчиларининг пахта сифатини яхшилаш учун курашдаги активлигини ошириш керак.

Тайёрлаш пунктлари ва пахта заводларининг коллективлари олдида жуда масъулиятли вазифалар турибди. Улар пахтани қабул қилиш ва қайта ишлашни моҳирона ташкил этишлари, транспортнинг тўпланиб қолиши ёки бекор туриб қолишига йўл қўймасликлари шарт. Қуритиш-тозалаш цехларини шай қилиб қўйиш соҳасидаги камчиликларни ўз вақтида бартараф этиш, уларни уч сменада ишлатиш учун ёнилғи ва ишчи кучи билан тўла таъминлаш, айниқса, муҳимдир. Ҳар бир тайёрлов пункти ва қуритиш-тозалаш цехи фаолиятидаги аниқлик, тезкорлик пахта тайёрлаш муваффақиятини таъминловчи пахта нобудгарчилигининг олдини олувчи муҳим шартдир.

Пахта тайёрлаш планини октябрь ойида бажаришимиз учун,— дейди докладчи,—бизда тўла имконият бор ва буни ҳар бир киши тушуниб етиши керак. Бунинг учун машиналарда ой охиригача 145 минг тонна ва колхозчилар, совхоз ишчилари ва ёрдамчилар кучи билан 85 минг тонна пахта теришимиз зарур. Бу иш қўлимиздан келади. Биз ҳар куни камида 4 процентдан пахта топширишга эришишимиз керак. Бу областимиз меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қарорига, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига муносиб жавобимиз бўлади.

Шуни унутмаслик керакки, деди сўзида давом этиб докладчи, куз фақат пахтакорлар учунгина долзарб палла эмас. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳаларидаги ишнинг муваффақияти, олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиш тақдири худди ана шу паллада—кузда ҳал бўлади.

Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ ва Оққўрғон районларининг лубкорлари ажойиб ғалабага эришдилар. Область каноп пояси сотиш давлат планини муддатидан олдин — 7 октябрда бажарди. Тайёрлов пунктларига 285 минг тоннадан ортиқ қимматли хомашё етказиб берилди.

Лубкорлар мамлакатга яна камида 20 минг тонна каноп пояси бериш юзасидан мажбурият олдилар.

Яқин кунларда биз сабзавот ва қовун-тарвуз сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятимизни бажаришимиз керак. Область хўжаликлари бунинг учун яна 32 минг тонна сабзавот ва минг тонна қовун-тарвуз топширишлари зарур. Бу вазифа қўлимиздан келади.

Шаҳар партия, совет ва тайёрлов органлари область шаҳарлари аҳолисини қишда яхшироқ таъминлаш мақсадида сабзавот, картошка, қовун-тарвуз, мева, узум сақлаб қўйиш юзасидан берилган топшириқни бажариш учун ҳамма чораларни кўришлари даркор. Шунингдек, биз яқин вақтлар ичида умумиттифоқ фондига ажратилган сабзавот, картошка, мева ва узум жўнатиш ишини тугаллашимиз зарур.

Шоликорларимиз олдида турган вазифалар ҳақида алоҳида тўхтаб ўтишга тўғри келади. Кўпчилик майдонларда шоли ҳосили пишиб етилди ва уни кечиктирмай йиғиб олишга киришиш керак. Бироқ кўпчилик хўжаликларда бу иш авж олдириб юборилмаяпти. Шоли ўримида сусткашлик қилиш кўп миқдорда доннинг нобуд бўлишига олиб келиши мумкин. Шунинг учун ўрим ишларини кенг авж олдириб юбориш ва орада узилишга йўл қўймай шоли янчишга киришиш зарур.

1970 йилда юқори ҳосил олиш учун зарур шарт-шароит яратиш тўғрисида ҳам ўйлаш керак. Кузги дон экиш, шудгор қилишни аниқ ва уюшқоқлик билан олиб бориш, бошқа барча кузги-қишки агротехника тадбирларини қатъий равишда белгиланган муддатларда ўтказиш керак.

Партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармалари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари қорамол туёғини контрактация ва аҳолидан харид қилиш ҳисобига кўпайтириш, молларни бўрдоқига боқиш ва давлатга семиз ҳолда сотишга алоҳида эътибор беришлари зарур.

Бироқ қорамол туёғини кўпайтириш ва давлатга гўшт сотиш планининг бажарилиши соҳасидаги аҳвол катта ташвиш туғдирмоқда. Юқори Чирчиқ районида йирик шохли қорамоллар туёғини кўпайтириш плани атиги 96 процент, чўчқалар бўйича 54,4 процент, давлатга гўшт топшириш плани эса 70,7 процент бажарилди. Шунингдек, Бекобод, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ районларида ҳам қорамол туёғини кўпайтиришда, давлатга гўшт сотиш планининг бажарилишида ташвишли аҳвол рўй бермоқда.

Кўпчилик колхозлар ва совхозлар молларни бўрдоқига боқишни ташкил этиш учун етарли тадбирлар кўрмаётирлар. Бир қатор хўжаликларда давлатга жуда озғин қўй ва чўчқалар топширилган.

Сут тайёрлаш қониқарсиз бормоқда. Ҳозир сигирларни боқишни яхшилаш учун энг зарур тадбирларни кўриш, уларни қишки рационга ўтказиш ва шу билан сут тайёрлаш ва давлатга топшириш суръатини тезлаштириш керак. Шу билан бир қаторда аҳолидан сут харид қилиш учун қўшимча чоралар кўрилиши зарур.

Кўпчилик чорвачилик фермалари қишга тайёр қилиб қўйилмаганлигини нормал ҳол деб бўлмайди. Чорвачилик биноларини ремонт қилиш ишлари тугалланмади. Шу нарса айниқса, ташвиш туғдирмоқдаки, ҳозирга қадар Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ ва Янгийўл районларининг хўжаликларида ем-хашак тайёрлаш ва силос бостириш, Оққўрғон, Бекобод ва Юқори Чирчиқ районларида хашак тайёрлаш плани бажарилмади.

Чорва қишловига тайёргарлик соҳасида рўй берган аҳвол муносабати билан партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармалари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу масалага жуда катта эътибор беришлари зарур. Ҳар бир чорвачилик фермаси қисқа вақт ичида етарли миқдорда ем-хашак билан таъминланиши ҳамда биноларни ремонтдан чиқариш лозим.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида турган ҳозирги вазифалар ниҳоятда мураккаб ва масъулиятлидир, деди пировардида докладчи, беш йилликнинг тўртинчи йили катта пахта хирмони учун курашда ҳал қилувчи давр бошланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети ўз Мурожаатларида умумдавлат манфаатларини чуқур тушунган ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган республика меҳнаткашлари етиштирилган барча ҳосилни қисқа муддатда йиғиб-териб олиш, мамлакатга 4 миллион 100 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун ўзларининг куч ва ғайратларини аямайдилар, — деб қатъий ишонч билдирдилар. Бу эса Ўзбекистон меҳнаткашларининг колхозчилар Бутуниттифоқ съездига, севимли доҳиймизнинг юбилейига энг яхши совғаси бўлади!

Шак-шубҳа йўқки, юксак мақсаддан илҳомланган ва қудратли техника билан қуролланган қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашлари шаҳарликлар ёрдамида планлар ва мажбуриятларни муваффақиятли бажарадилар. Ватанни мўл «оқ олтин» ва бошқа экинлар ҳосили билан қувонтирадилар, шунингдек, чорвачилик маҳсулотлари сотиш топшириғини ортиғи билан адо этиб, Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажарадилар.

Доклад юзасидан музокаралар бошланди. Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари **С. М. Тоиров** бундай деди:

— Областимиздаги барча дала меҳнаткашлари қатори районимиз пахтакорлари ҳам бу йил ноқулай об-ҳаво шароити туфайли рўй берган катта қийинчиликларни енгиб ўтдилар. Пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирилди. Каноп пояси, сабзавот ва полиз экинлари тайёрлаш планлари бажарилди. Биз силос бостириш топшириғини ҳам адо этдик. Гўшт, сут ва бошқа хил чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича планларни тез кунларда бажариш учун бутун чоралар кўрилмоқда.

Пахта тайёрлаш планини тезроқ бажариш бизнинг энг асосий ишимиздир. Ўтган йилнинг шу кунига солиштирадиган бўлсак, районимиз 18 процент орқада қолмоқда. Илгариги йилларда бўлгани каби бу йил ҳам машиналар асосий куч бўлиб қолиши лозим. Афсуски, пахта териш агрегатларининг бир қисми теримда иштирок этаётгани йўқ.

Пахта тайёрлаш планини 1 ноябргача, ундан кейин социалистик мажбуриятни ҳам бажариш учун бизда ҳамма имкониятлар бор.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан Оққўрғон райони меҳнаткашлари ўз ваъдаларини бажарадилар ва бу билан яқинлашиб келаётган Ленин юбилейини муносиб кутиб оладилар.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси **М. Исматов** ўз нутқини хўжаликда пахта йиғим-теримининг боришигача бағишлади. У етиштирилган мўл ҳосилни октябрь ойидаёқ — ёғин-сочинли кунларгача тўла йиғиб териб олиш зарурлигини таъкидлади. Бу колхозда ҳар бир терим агрегатидан юксак унумдорлик билан фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти механизаторлар, барча пахтакорлар ўртасидаги мусобақага раҳбарликни яхшиладилар. Энг яхши «зангори кема» ҳайдовчиларига ҳар беш кунда кўчма Қизил вимпель ва қимматбаҳо совғалар бериб борилади.

Хўжаликда тўртта сушилка тахт қилиб қўйилди. Бу, ёғингарчилик бўлган вақтда ҳам пахтани қабул қилиш ва топшириш имконини беради. Қишлоқ хўжалик артели меҳнаткашлари пахта тайёрлаш планини 25 октябргача, социалистик мажбуриятни 7 ноябргача адо этишга қарор қилдилар.

Минбарга Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **А. Ғуломов** чиқади.

Шаҳримиздаги кўпгина корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг коллективлари, — деди нотиқ. — Бўка райони пахтакорларига оталиқ ёрдами кўрсатмоқдалар. Кўкламги экиш кампанияси даврида ангренликлар қишлоқ меҳнаткашлари учун ҳайдов тракторлари, бульдозерлар ва бошқа механизмлар ажратдилар. Йиғим-терим бошланмасдан анча аввал улар техниканинг бир қисмини ремонтдан чиқаришда кўмаклашдилар. Теримчилар учун зарур бинолар ўз вақтида тахт қилиб қўйилди. Ҳозир пахта йиғим-теримида бўкаликларга ёрдам кўрсатувчи шаҳар штаби тузилган. Бўка райони далаларида минглаб ангренликлар ишлашмоқда. Яқинда биз қишлоқ меҳнаткашларига ёрдам кўрсатиш учун яна бир неча юз кишини юборамиз.

Бекобод районидаги 2-«Далварзин» совхози 5-бўлимининг звено бошлиғи **Ш. Аҳмедов** пленум қатнашчиларига Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан ишчилар шу кунларда пахта ҳосилини тезроқ йиғиб-териб олишга ҳаракат қилаётганликларини ҳикоя қилиб берди. Ҳар бир механизатор ўз зиммасига шахсий мажбурият олган ва бу мажбуриятни муваффақиятли бажармоқда. Октябрь ойида пахта тайёрлаш планини бажардик, деб рапорт бериш учун ҳамма чоралар кўрилмоқда.

— Бизнинг бригада ва звеноларимиз, — деди ўз сўзида Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли ўқув хўжалиги директори **С. Муталов**, — пахта тайёрлаш планини тезроқ бажариш учун фидокорлик кўрсатиб ишламоқдалар. Айрим бригада ва звенолар ўз социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, ҳар гектар ердан камида 30 центнердан пахта олишга қарор қилдилар.

Хўжаликда ҳозирги кунларда сиёсий ахборотчилар катта ташкилотчилик ва тарбиявий иш олиб бормоқдалар. Улар меҳнаткашларга терим илғорларининг тажрибалари ҳақида сўзлаб бермоқдалар, план ва социалистик мажбуриятларни қисқа муддатда бажариш имконияти борлигини аниқ фактлар асосида кўрсатиб бермоқдалар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан пленум тегишли қарор қабул қилди.

Область партия комитетининг пленумида ташкилий масала ҳам кўрилди. Бошқа ишга ўтганлиги ва республикадан ташқарига чиқиб кетганлиги сабабли Александр Степанович **Пономарёв** область партия комитетининг иккинчи секретари вазифасидан ва бюро аъзолигидан озод қилинди.

Пленум Борис Михайлович **Истоминни** область партия комитети составига киритди ҳамда уни область партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

Область партия комитети пленумида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

БАЙРОҚДОР КОЛЛЕКТИВ

1-пойафзал фабрикаси коллективи бу йил зиммасига юксак мажбуриятлар олиб ишлаяпти. Ишчилар йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариш ва қўшимча 180 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш, 50 хил янги оёқ кийимлари моделларини ишлаб чиқаришга жорий қилишга аҳд қилишган.

Йил бошидан социалистик мусобақани тобора қизитаётган коллектив берган ваъдасининг тўла уддасидан чиқмоқда. Маҳсулот ишлаб чиқариш ойлик ва квартал планлари ортиғи билан адо этиляпти. Сентябрь ойида ҳам топшириқдагига қўшимча бир неча минг жуфт пойафзал тайёрланди. Ҳозир фабрика ҳар куни 21 минг жуфт оёқ кийимини савдо тармоқларига етказиб бермоқда. Унинг мижозлари эса тобора кўпайиб боряпти. Республикамизнинг барча шаҳар ва қишлоқлари, шунингдек Тожикистонга юборилаяпти. Коллектив маҳсулот сифатини яхшилашда ҳам дуруст натижаларга эришди. Савдо ташкилотлари билан бевосита алоқа боглаш, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини доим инобатга олиш туфайли фабрика маркаси билан чиқадиган пойафзал илгаригидек ётиб қолмаяпти. Пойафзалларнинг моделлари анча замонавийлаштирилди. Бир қанча янги хил фасонлар ўзлаштирилди. Бунинг учун кўпгина такомиллашган асбоб-ускуналар ўрнатилди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган юзлаб пойафзалчилар самарали ишлашяпти. Айримлари бешйиллик нормасини бажариб қўйишди. Чарм қирқувчилардан Абдусаттор Раззоқов, Комил Расулов, бичиқчи Александра Соколова ва бошқалар шулар жумласидандир. Улар нормани 130 процентга етказиб бажаришяпти.

Фабрика коллективининг меҳнатда эришаётган ютуқлари муносиб тақдирланяпти. Пойафзалчилар республика енгил саноат корхоналари ўртасидаги ўзаро мусобақада ўтган икки квартал давомида биринчи ўринни эгалладилар. Шунинг учун ҳам уларга биринчи ва иккинчи кварталдаги муваффақиятлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг кўчма Қизил байроғи ҳамда биринчи даражали пул мукофоти берилди.

К. АФАНАСЬЕВ.

ЯНГИЛИК ИЖОДКОРЛАРИ

Бинокорларнинг қўли ҳам гул, йўли ҳам гул, деб бежиз айтишмайди-да. Колбаса цехининг илгариги аҳволини бир эсланг-у, бугунги кўринишига бир назар ташланг! Реконструкция тугагандан сўнг гўё ҳаммаёқ чароғонлашиб кетгандек бўлди. Қўша-қўша вентиляторлар ўрнатилиб, цехнинг ҳавоси жуда ҳам енгиллашди. Деразалар олдида, агрегатлар ёнида анвойи гуллар пайдо бўлди. Одамларнинг кайфияти нечоғлик яхшилигини айтмайсизми бундан. Яйраб меҳнат қилишяпти.

Иш шароити яхши бўлса ижодий активлик ҳам ошаверар экан. Корхона инженер-техник ходимлари кучи билан яқиндагина маҳсулот ташиладиган рамаларнинг янгича конструкцияси жорий этилган эди. Мана, бугун маҳсулот тайёрлашнинг қулай услуби яратиляпти.

Завод директори Наби Жумабоев билан бош инженер Наум Абрамович Пироговский ўртоқлар маҳсулот тайёрлашни автоматлаштириш устида кўпдан бери изланиб келишарди. Ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаштириб, меҳнат шароитини яхшилашга қаратилган қатор таклифлари ҳозир ўзининг самарасини беряпти. Улар яратган янгиликлар кўпчиликнинг оғзига тушган.

Бугун колбаса маҳсулотлари тайёрланадиган цехда салобат билан турган автоматик линия илгариги изланишлар, тинимсиз меҳнат ва тажрибаларнинг якунидек кўзга яққол ташланади.

— Илгарилари ишчи кучи бир ярим баробар кўп бўлгани ҳолда ҳар сменада 10—12 тонна маҳсулот тайёрланган бўлса, автоматик линиянинг ишга туширилиши билан унумдорлик қарийб икки баробар ошди. Кўплаб ишчи кучи иқтисод қилиб қолинадиган бўлди, — дейди Н. Пироговский.

Инженер Виктор Тимашов автоматик линиянинг бошқарув пульти олдида операцияларнинг бажарилишини кузатиб турибди. Пульт чироқлари галма-галдан ёниб-ўчаяпти. Улар линия ишини сўзсиз ифодалаб турибди.

— Компонентлар пропорцияси бирйўла белгилаб олингач, кнопка босилади. Агрегатларнинг ўзи белгиланган норма бўйича қийма учун ёғ ва гўштни узатиб туради. Хом ашё тайёр бўлгач, автоматик усулда қўшни участкага узатилади. У ерда колбаса тайёрланиб, сўнг дудланади-да жўнатиш майдончасига чиқарилади.

Янги автоматик линиянинг ишга туширилиши билан гўшт бузиш, агрегат бункерига етказиб бериш, суякларни ташиб кетиш каби сермашаққат юмушлар анча енгиллашди. Янгилик туфайли ишлаб чиқариш маданияти юксалди.

Автоматик линияни монтаж қилишда контроль ўлчов асбоблари участкаси слесари Раис Аминов, слесарь Энвер Хайбуллаев, механик Искандар Жетерев ва бошқа ўртоқлар айниқса кўп тер тўкдилар. Улар корхона раҳбарлари — янгилик ижодкорлари билан бир сафда туриб автоматик линияни муддатидан олдин ишга туширишга муваффақ бўлдилар. Ҳозирча барча узеллар синовдан муваффақиятли ўтяпти. Яқин кунлар ичида линия тўла қувват билан ишлашга киришади.

Яқинда корхона коллективининг одатдан ташқари бир йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда автоматик линия қурилишида иштирок этганларга ташаккурномалар эълон қилинди. Сўнг юбилей шарафига олинган социалистик мажбурият кўриб чиқилиб, яна оширилди. Йил бошида ҳамма бир оғиздан планни 25 декабргача адо этамиз, деб сўз беришган эди. Энди имкониятларни ҳисобга олиб 23 декабргача йиллик планни бажарамиз, 140 минг сўмлик ўрнига 280 минг сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқарамиз деб аҳд қилдилар.

Янгийўл экспериментал колбаса заводи коллективи тежамкорлик соҳасида ҳам янги мажбурият олган. Улар ўтган саккиз ой давомида 153 минг сўмликдан ортиқроқ материал ва хом ашёни иқтисод қилиб қолдилар. Йил давомида 90 минг киловатт-соат электр энергияси, 75 мегакаллорий иссиқлик энергияси ва бошқа хил кўплаб хом ашёларни тежаб қолиш учун кураш кетяпти. Бу курашнинг самаралари ҳозироқ кўзга яққол ташланяпти. Корхона коллективи тежамкорлик байроғини баланд кўтарганлиги учун ҳам СССР Гўшт-сут саноати министрлиги ва гўшт сут саноати ишчилари касаба союзлари Марказий Советининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

Ижодкор коллектив доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб нишонлаш мақсадида социалистик мусобақани янада қизитяпти. Корхонада товар маҳсулоти реализация қилиш плани ҳам, маҳсулот тайёрлаш топшириғи ҳам ойма-ой ортиғи билан адо этиб келиняпти. Шу йилнинг ўтган саккиз ойи мобайнида планга қўшимча 248 минг сўмлик товар маҳсулоти тайёрланди. 5 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бундан буён муваффақиятлар кўлами яна ҳам кенгайиб, юбилей йили зафарли якунланишига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

Ш. ШОАЛИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

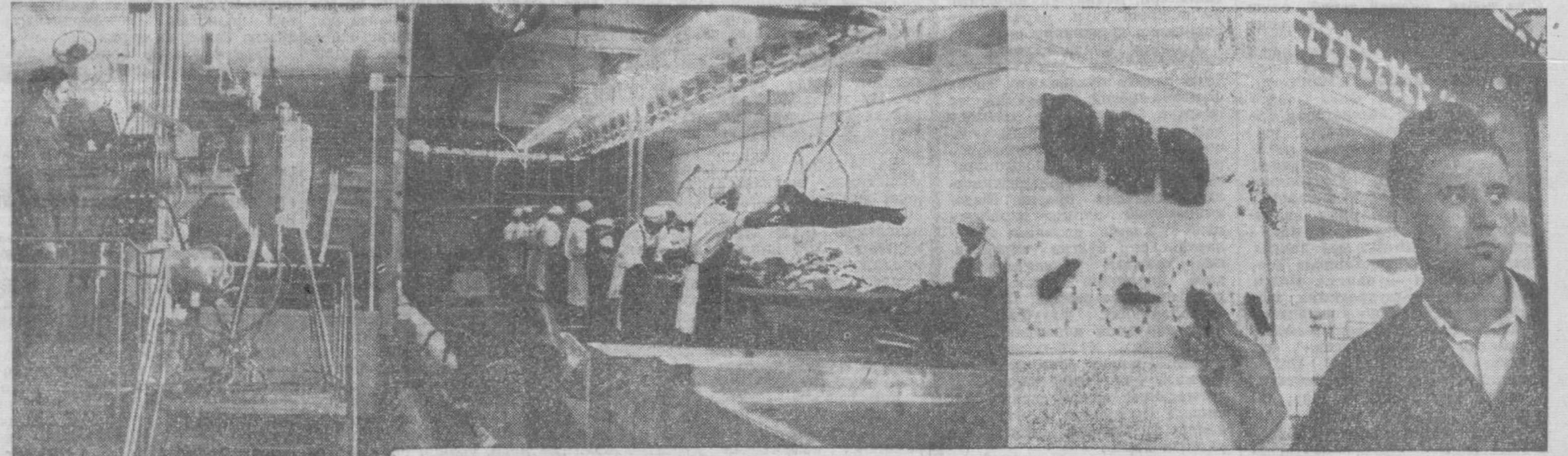

ЯНГИ АВТОМАТ ЛИНИЯ

СУРАТЛАРДА: (чапда ва ўртада) янги технологик линиянинг умумий кўриниши. (Ўнгда) автоматчи-инженер В. Тимашов бошқарув пульти олдида.

Ж. Раззоқов фотолари.

СУШИЛКА ХЎЖАЛИКЛАРИ ШАЙМИ?

Халқ контроли амалда

Пахтазорларда меҳнат авжида. Азамат механизаторларимиз, кўп минг килограммчи теримчиларимиз кун сайин ғайрат қилмоқдалар. Бир сўз билан айтганда барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари шаҳарлик биродарлар билан ҳамкорликда етиштирилган ҳосилни тез ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар.

Ҳар соат, ҳар он ғанимат. Негаки, бу йил ғўза ривожланишдан бирмунча орқада қолди, ҳосил анча кеч етилди. Шунинг учун ҳам теримга ўтган йилгига қараганда анча кеч тушилди.

Лекин об-ҳаво қараб турмайди. Ҳар қандай шароитда ҳам пахта териш ва давлатга топшириш ишини сусайтирмаслик учун колхозларда, совхозларда, пахта тозалаш заводларида сушилка хўжаликлари тахт қилиб қўйилган бўлиши зарур.

Областдаги пахта заводларида бу иш қандай бормоқда? Яқинда халқ назоратчилари ана шу масала билан қизиқдилар. Улар Бўка, Юқори Чирчиқ, Янгийўл, Оққўрғон районларига рейд қилдилар. Кўпгина қуритиш-тозалаш цехларининг тайёргарлиги текшириб кўрилди. Маълум бўлдики, уларнинг айримлари ҳали фойдаланишга яроқли эмас.

Янгийўл пахта заводидаги қуритиш-тозалаш цехи томлари яхши бекитилмаган. Завод директори ремонт ишларини тугаллаш учун зарур чораларни кўрмаяпти. Сушилка учун зарур бўлган шифер, ғишт ва ёғоч етказиб берилмаяпти.

Бўка пахта тозалаш заводига қарашли сушилка-қуритиш хўжалигида ҳам аҳвол кўнгилдагидек эмас. Бу ердаги 2 СБС системасидаги қуритиш барабанини монтаж қилиш тугалланмаган. Бунинг учун бир жиҳатдан Чирчиқдаги электрокимё комбинати раҳбарлари ҳам айбдор. Комбинат бу заводни оталиққа олган. Агар комбинат раҳбарлари оталиқ ёрдамини кучайтириб, ўз вақтида слесарлар, электрпайвандчилардан иборат ремонтчилар бригадасини юборганида эди, барабанларни монтаж қилиш иши аллақачон ниҳоясига етказилган бўларди. Афсуски, шундай қилинмади.

— Комбинат раҳбарларига илтимос қилавериб зерикдик, — дейди завод директори Шарифбоев, — улар ўтган йилдагидек бу йил ҳам бизга яхши ёрдам бермаяптилар.

Булардан ташқари шуни ҳам айтиш керакки, тайёрлов пунктининг атрофларига асфальт ётқизилмаган, бу, албатта, механизация воситаларидан фойдаланишни қийинлаштиради.

Пискент пахта тозалаш заводига қарашли Қорақўйли қуритиш-тозалаш цехи жойлашган бино авария ҳолатида. Комиссиялар чиқарган хулосага кўра бу ердаги жиҳозларни бошқатдан кўчириб, жойлаштириш керак. Сушилка хўжалигининг раҳбарлари 2 СБС маркали сушилка барабанларини янги жойга кўчириш ишига жуда кечикиб киришдилар. Ҳозирги пайтда эса иссиқлик қурилмасидан барабанга иссиқ ҳаво узатувчи вентилятор етишмайди. Бошқа камчиликлар ҳам бор. Завод директори Дадаматовнинг айтишига қараганда сушилкани ўн-ўн беш октябрдан илгари ишга тушириш мумкин эмас эмиш. Шошилиш керак! Об-ҳаво ноқулай келиб қолса, иш яна ҳам орқага сурилиб кетиши мумкин. Бунинг учун Олмалиқдаги тоғ металлургия комбинатининг ҳам оталик ёрдами зарур. Бу комбинат яқинда тайёрлов пунктига слесарлар ва электрчиларни юборди. Ҳозирги кунда улар ремонт ишларини тезлаштириш чораларини кўрмоқдалар.

Айрим пахта заводларида, масалан, Пискентдаги пахта заводи қуритиш-тозалаш цехида малакали ремонтчилар етишмайди. Шунинг учун ҳам бу ерда қуритиш-тозалаш цехида ремонт ишларини жуда кўпдан буён атиги биргина малакали ишчи олиб бормоқда. Фақат август ойининг охирига келиб халқ назоратчиларининг аралашуви билан бу ерда ремонтчилар бригадаси тузилди. Завод раҳбарларининг айтишига қараганда сушилкани созлаш ишлари уч-тўрт кун ичида тугалланади.

Оққўрғондаги Элтамғали қуритиш-тозалаш цехида иситиш группаси ҳалигача тугалланмаган. Иситиш бакидан трубопровод ўтказилмаган. Ёқилғи етишмайди. Мавжуд беш тонна керосин эса сушилканинг икки кун ишлаши учун етарли холос.

Умуман олганда текшириш ўтказилган барча тайёрлов пунктларига 20—25 тоннадан суюқ ёқилғи келтирилган. Бу етарли эмас албатта. Ана шунча миқдордаги ёқилғи агар сушилкалар уч сменада ишласа кўпи билан 8—10 кунга етади. Резерв ёқилғи йўқ. Кўпгина пахта заводларида электриклар етишмайди. Бунга Пискент пахта тозалаш заводи қуритиш-тозалаш цехини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу ерда штатдаги 16 киши ўрнига 11 электрик ишламоқда. Шунингдек, наладчиклар ва бошқа усталар ҳам етишмайди.

Бу йил пахтакорларимиз олдида ғоят масъулиятли вазифалар турибди. Улар далаларда етиштирган ҳосил ҳеч шубҳасиз мажбуриятнинг бажарилишини қоплайди. Бунинг учун эса ҳар бир имкониятдан фойдаланиш зарур. Ҳозирги кунда қишлоқдаги ҳар бир деҳқон, ҳар бир мутахассис, ҳар бир касб эгаси, пахта тозалаш заводларининг ишчи-хизматчилари, айниқса, ғайрат кўрсатишлари зарур. Ёғин-сочинли кунлар бошланганда ҳам пахта тайёрлаш суръатини бўшаштирмаслик учун сушилка хўжаликларини мумкин қадар тезроқ тахт қилиб қўйиш лозим.

В. МОЛЧАНОВА,
область халқ контроли комитети инспектори.

ДОРИ-ДАРМОН ТЕХНОЛОГИЯСИ ЮЗАСИДАН

БУТУНИТТИФОҚ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Дори-дармон тайёрлашни такомиллаштириш юзасидан биринчи Бутуниттифоқ илмий конференцияси Тошкентда уч кун давом этди. Конференция ишида совет мутахассислари билан бирга социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг етакчи фармацевт олимлари ҳам қатнашдилар.

Конференциянинг биринчи ялпи мажлисидан кейин уч соҳа бўйича секцияларнинг ишлари давом эттирилди. Аптекада дори-дармон тайёрлаш, заводларда дори-дармон ишлаб чиқариш ва бошқа препаратларни тайёрлаш ишларини такомиллаштириш проблемалари тингланди. Москва, Ленинград, Киев, Тошкент, Рига, Боку, Олмаота ва мамлакатимиздаги бошқа кўпгина йирик марказларнинг фармацевт олимлари доклад қилдилар.

Бутуниттифоқ конференциясининг 9 октябрда ўтказилган якунловчи мажлисида тармоқ секцияларининг иши якунланди, қарор ва тавсиялар қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

„ҚИЙШАЙГАН СИМЁҒОЧЛАР,,

«БОСИЛМАГАН МАТЕРИАЛЛАР» ИЗИДАН

«Йиқилай-йиқилай деб турган симёғочларни кўрган кишининг юрагига ғулғула тушади, ўзини четга олади. Симёғочларда электр симлари билан радио симлари чирмашиб ётибди. Навоий номли колхознинг биринчи участкасидаги радио шу бонсдан «ғинг» демаяпти.

Колхоз аъзолари бу ҳақда бир неча бор алоқа бўлимига мурожаат қилганлар, лекин улардан ҳеч қандай садо чиқмаяпти...»

Редакцияга келган мазкур хат текшириш ва чора кўриш учун Оққўрғон район ижроия комитетига юборилган эди.

Текширишда хатда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. Ҳақиқатан ҳам алоқа бўлими ходимлари бу камчиликларнинг олдини олишга етарли эътибор бермаган. Шу сабабли радио тармоқлари ҳам ишламай қолган.

Ҳозир мавжуд камчиликлар тузатилди, радио ишлаб турибди. Келгусида радио электр тармоқларининг нормал ишлашини таъминлаб туриш вазифаси алоқа участкаси бошлиғи ўртоқ Алимовга топширилган.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МЕҲНАТКАШЛАРИ, В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Шаҳар меҳнаткашларини мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш иштиёқида ишлаётган Калинин районидаги 2-«Тошкент» совхози ишчилари сабзавот тайёрлаш йиллик планини муваффақиятли адо этдилар. Давлатга 2120 тонна сабзавот, 1350 тоннадан ортиқ полиз экинлари маҳсулоти етказиб берилди.

Далада ҳали ҳосил мўл. Барча ҳосилни қисқа муддатда йиғиб олиш учун курашаётган сабзавоткорлар яна давлатга 500 тонна сабзавот, 600 тонна полиз экинлари маҳсулоти ва 100 тонна картошка етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

ПЎЛАТ АШИРОВ йигирма йилдирки, Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг сут-товар фермасида ҳормай меҳнат қилиб келади. У молларнинг семиз ва серсут бўлиши учун курашади. Суратда: (Чапда) П. Аширов, (ўнгда) моллар яйловда боқилаётган пайт.

Б. Ғафуров фотоси.

КУНИГА 3–4 ПРОЦЕНТ

Пахта йиғим-теримининг ҳал қилувчи дамлари кетяпти. Далаларимизда ишлаётган «зангори кема»лар терим суръатига суръат қўшмоқда. Ҳар бир пахтакор деҳқон, механизаторнинг бутун фикри-зикри йиғим-теримни тез ва соз ўтказишга қаратилган. Бу ишга колхоздаги барча техника ва ишчи кучи сафарбар этилган.

Бу йилги шароитда пахта теримини тез суръатлар билан олиб бориш учун пахтакорларимиз бор имкониятдан фойдаланиб дала ишларини кучайтирмоқдалар.

Пахтакорларимиз 1000 гектар майдонда мўл ҳосил етиштириш учун баҳор, ёз тер тўкиб меҳнат қилишди. Ғўза парвариши сифатли олиб борилди. Экинни ўз вақтида озиқлантириш, суғориш ва ишлов бериш ҳосил гарови эканлигини пахтакорларимиз яхши билишади. Шунинг учун ҳам ғўза парваришида ана шундай агротехник тадбирларга алоҳида эътибор берилди. Натижада пахта майдонларимизда етарли ҳосил тўпланди.

Бу йил пахта теримини ҳар йилгидан бироз кеч бошлаган бўлсак-да, терим суръатини кучайтириб йиллик пахта тайёрлаш планини ой охиригача адо этишни мўлжаллаб турибмиз. Колхозимиз пахта далаларида йиғим-терим ишлари намунали олиб боriляпти. Шу туфайли ҳар куни йиллик пахта тайёрлаш планининг 3—4 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда.

Шоди Очилов колхозимизнинг пешқадам ва тажрибали механизаторларидан ҳисобланади. У бу йил «Ўзбекистон» агрегати билан 180 тоннадан ортиқ «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган. Йиғим-теримнинг шу дамларида у ҳар куни 7—8 тоннадан ошириб пахта термоқда. Шодмонқул Ҳасанов, Маматқул Қораев, Мансур Ниёзқулов, Неки Қораевлар ҳам ўзаро мусобақалашиб кунлик нормаларини 1.5—2 бараварга етказиб бажармоқда.

Биз пахта йиғим-теримини ўзаро социалистик мусобақа асосида олиб бормоқдамиз. Мусобақа ғолибларига эса ҳар беш кунда мукофотлар бериб борамиз. Масалан, бир беш кунликда энг кўп пахта терган механик-ҳайдовчини вимпель ҳамда 20 сўм пул билан мукофотлаймиз. Бригадаларaро эса ҳар ўн кунда илғорликни қўлдан бермаган коллективга 50 сўм пул мукофоти берилади.

Оқил Холов бошлиқ бригада пахтакорлари бу мусобақада ғолибликни қўлдан бермай келишяпти. Улар ҳар куни колхоз хирмонига йиллик пахта тайёрлаш планининг 5—6 проценти миқдорида момиқ тўкяпти. 86 гектар ернинг ҳар гектаридан 20 центнер ўрнига 25 центнердан ҳосил кўтариш учун курашаётган бу бригадада ҳозир йиллик план бажарилай деб қолди. Шунингдек Омон Ҳусаинов бошлиқ бригада пахтакорлари ҳам йиғим-теримда юқори кўрсаткичга эришмоқдалар.

Колхозимиз пахтакорларининг бу йилги мақсади ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни беш центнерга кўтариш, жами пландаги 2 минг тонна ўрнига 2500 тонна пахта ҳосили олишдир. Механизаторларимизнинг мўлжали ҳам чакки эмас. Улар планда белгиланган 1300 тонна ўрнига 1500 тонна пахтани «зангори кема» бункерларидан тўкишга аҳд қилганлар.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳар йилгидан ҳам самарали меҳнат қилаётган деҳқонларимиз пахта йиғим-теримини қисқа муддатда тугаллаш учун астойдил курашмоқдалар.

Юқорида айтиб ўтилганидек, хўжалигимиздаги ҳар бир техника ва одам кучи йиғим-теримга тўла сафарбар этилган. Меҳнатсевар деҳқонлар ва чевар теримчилар меҳнат унумини кун сайин ошириб хирмонга барака киритяптилар. Кўпминг-килограммчи теримчилардан Лола Аширова, Фароҳ Қурбонова, Фикрия Бадирова каби чеварларимиз кунига 100—120 килограммдан пахта термоқдалар.

Биз қишлоқ хўжалик ходимлари куни байрам қилинаётган бугунги кунда йиғим-терим суръатини янада оширишга, ҳар бир грамм пахта учун қатъий кураш олиб боришга сўз берамиз. Шуни ишонч билан айтишим керакки, пахтакорларимиз бу йил ҳам ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиб, ўз зиммаларидаги мажбуриятни шараф билан бажарадилар.

Чори ШОЕВ,
Бўка районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси.

БЎКА районидаги «Кўкорол» пахта қабул қилиш пункти ишчи ходимлари бу йил пландаги 7 минг тонна ўрнига 8 минг тонна пахтани қабул қилиш мажбуриятини олганлар. Ҳозир пунктда пахта қабул қилиш ишлари намунали олиб бориляпти. Суратда: пункт директори Бойтўра Қўчқоров.

Н. Тўраев фотоси.

ЧЕВАРЛАР

Шу кунларда Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг бепоён пахта далаларида иш қизғин. Теримчилар суръатга суръат қўшмоқдалар.

— Бизда, — дейди колхоз раиси Анвар Эгамназаров, — кўпмингкилограммчи теримчилар беҳисоб. Улар мавсумда 10—15 тоннадан «оқ олтин» териш учун курашаяптилар.

Ўтган йили 16 тонна пахта терган Парпигул Тўхтабоеванинг бу йилги аҳди янада катта. У ҳар куни 100—110 килограмдан ошириб пахта термоқда.

Хўжаликда Парпигулдек чевар теримчилардан Тилла Рўзиқулова, Турғуной Пайзиева, Холида Солиҳова каби азаматлар ҳам ҳар куни 90—110 килограммдан «оқ олтин» теряптилар. Ҳозиргача уларнинг ҳар бирининг хирмонга тўккан пахтаси 2 тоннадан ошиб кетди.

Колхозда 4500 тонналик улкан хирмон учун олиб борилаётган кураш кундан-кунга қизиб бормоқда. Ҳар куни йиллик планга нисбатан 2,5 —3,5 процент миқдорида пахта тайёрланмоқда. Бунда Юсуп Соипов, Меҳри Шералиева, Қудрат Аҳмедов бошлиқ бригадалардаги чевар теримчиларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда.

И. РУСТАМОВ.

ЧАЙҚАЛАР ОЛТИН

Тоғ баркашдир заррин қуёшга,
Чўққилардан шаршара симон,
Учиб-қўниб ҳар тоғу-тошга,
Тушиб келар кенг водий томон.
Водий меҳри моҳир ғўзалдир,
Қўлларида қадрдон рули.
Унинг кўркам, кенг ўнгу-сўли
Уфққа бош қўйган пайкалдир.
Бу пайкаллар унинг измида,
Чаноқларин дурдона этган.
Шарафию меҳрин вазнида
Нурга буркаб ниҳона этган.
Нурим дейди эгат оралаб,
Машинаси қўзғалар олдин.
Кўкка чиққан қуёш сингари
Бункерларда чайқалар олтин.
Мотор гувлар шамол заптидан,
Олисларга тарқалар саси.
Эшитилар олтинпаз қизнинг
Йўлларидан бардам нафаси.
Тонгда Зуҳра кўкдан боққанда,
Пахтазорга ой бўлиб келар.
Чаноқлар дур-юлдуз ёққанда
Қалби тошиб сой бўлиб келар.
Дур ишқидан кўрар бахтини,
Бахти каби кулган пахтазор.
Ёдга солиб терим вақтини,
Олтин билан товланар диёр.
Инсон азмин қучган далалар
Бир антиқа оро бўлипти.
Кечаги чўл ўзгариб бугун
Хазинага дунё бўлипти.
Дарёлар ҳам кумуш камарин
Бўз белига боғлаб оқади.
Унинг ҳар бир жонбахш томчиси
Чаноқлардан кулиб боқади.
Элнинг саҳий гулшани бугун
Миришкорлар толеидай мўл
Ҳур меҳнатнинг гаштини
сурган
Мардлар умри қучган нурли йўл.
Нурли йўлни кўрсатди Ленин,
Унинг меҳри ҳар чаманда бор.
Мана тонгда хирмон кўтарган
Қиз ҳам шуни эслайди такрор.
Шуни ўйлар тонгда дилрабо,
Эгатлардан кўтарар хирмон.
Она-юртга янги ҳосилим
Бўлсин дейди улкан армуғон.

НАЗАРМАТ.

ТЕРИМЧИЛАР ҒАЙРАТИ

ЯНГИЙЎЛ, (телефон орқали олинди). Киров номли колхозда чевар теримчилар сони кундан-кунга ортиб бормоқда. «Оқ олтин» теришда фаол қатнашаётган жуда кўп деҳқонлар кундалик нормаларини анча ошириб бажаряптилар. Улар пахтани тез ва тоза термоқдалар. Буни ўртоқ Мамат Холматов бошлиқ участка теримчилари ўртасида ҳам кўриш мумкин.

Пахтакорлар гектаридан 29 центнердан «оқ олтин» топшириш учун астойдил курашяптилар. Участкада машина билан бирга қўл теримидан ҳам фойдаланиляпти. Айниқса, техниканинг ишлаши қийин бўлган қия ерларда пахта қўлда терилмоқда. Комила Абдуғаффорова, Кишмиш Тўйчиева каби теримчилар терим бошланган дастлабки кунлардан бери баракали меҳнат қилишяпти. Улар авваллари 120—130 килограммдан пахта терган бўлсалар, эндиликда этаклардан 200 килограммга етказиб «оқ олтин» тўкишяпти.

«ОҚ ОЛТИН» ШАЙДОЛАРИ

Уфққа туташиб кетган кенг пахтазор. Чаноғидан тошиб, лўппи-лўппи бўлиб очилган оппоқ пахта далага ўзгача файз киритган.

Далада одам гавжум. Кенг ва бепоён пайкалларда пахта тераётган қиз-йигитларнинг юзида табассум. Эндигина ётоғидан бош кўтарган қуёшнинг заррин нурида тонгги шабнам жилва қилади. Колхоз радиоузелидан таралаётган дилрабо куй, енгил шабада тонгни қаршилаб дур тераётган пахтакорларга ҳузур бағишлайди.

Шу кунларда Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхознинг пахта далаларида бўлган киши ана шундай ажойиб манзаранинг гувоҳи бўлади.

Колхоз пахтакорлари бу йил 1650 гектар ерда пахта етиштириб, ҳосилдорликни пландаги 24,5 ўрнига 30 центнерга кўтариш, ҳосилнинг 95 процентини машиналарда териб олиш учун курашмоқдалар.

Мана, колхознинг Саъдулла Убайдуллаев бошлиқ бригада далалари. Қўл теримига ажратилган карталарда Карима Раҳмононова, Орзигул Худойқулова, Гули Қурбонова, Тожихон Расулова, Гули Алиева каби илғорлар 120—130 килограммдан пахта териб, барчага намуна бўлмоқдалар. Улар бу йилги мавсумда 7—8 тоннадан «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олишган.

— Колхозда Саъдулла Убайдуллаев бошлиқ бригадани изланувчан, ташаббускор ёшлар бригадаси дейишади, — деди партия ташкилотининг секретари Ҳаким Ўринбоев. Бунинг сабаби бор. Ўтган йили бригада аъзолари етиштирилган ҳосилнинг 90 процентини машиналарда териб, планни 12 иш кунида бажарамиз, дедилар ва сўзларининг устидан чиқдилар.

Бу йил ҳам бригада аъзолари ҳосилнинг 95 процентини машиналарда терамиз, йиллик планни октябрнинг ўрталарига бажарамиз, деган ташаббусни бошладилар.

Яхши қилинган меҳнат ўз натижасини кўрсатаётир. Шу кунларда колхозчилар бутун куч-эътиборларини етиштирилган ҳосилни қисқа вақт ичида нес-нобуд қилмай териб олишга қаратганлар. Шу мақсад йўлида колхоз устахонасидаги 48 пахта териш машинаси сифатли ремонт қилиниб, ҳозир далада жавлон урмоқда. Машиналарнинг икки сменада ишлашини таъминлаш учун керакли тадбир белгиланди. Механизаторлар Иван Нагаев, С. Убайдуллаев, М. Далиева каби ўртоқлар бу йил ўз «пўлат от»лари билан 160—170 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олишган.

Илғорлар даласидан қайтар эканмиз, колхозчиларнинг ғайрат-шижоати ҳамда ҳосил чўғини кўриб бу йил давлатга пахта топшириш плани ортиғи билан бажарилишига тўла ишонч ҳосил қилдик.

М. ҚАЮМОВ.

КУЗГИ ДОН ЭКИЛМОҚДА

Янгийўл районининг хўжаликларида кузги дон экишга тайёргарлик қизғин тус олди. Шу кунларда Аччикўл массивида колхоз ва совхозларнинг ўнлаб тракторлари ер ҳайдаяпти. Бороналаниб, текисланмоқда. Сифатли ҳайдовдан чиқарилган майдонларга эса кузги дон экиляпти.

Жамбул номли совхоз ишчилари бу соҳада анчагина ишлар қилиб қўйдилар. Улар бу йил 2 минг гектар ерга кузги дон экишга қарор қилдилар. Ҳозир дастлабки майдонларга уруғлик ташланди.

Райондаги Навоий номли колхоз аъзолари икки йилдан бери баҳорикорликка ғалла экиб яхши кўрсаткичларга эришаяптилар. Ўтган йили 140 гектарга кузги дон экишиб, ҳар гектар ердан 8 центнердан ошириб хирмон кўтардилар. Шу сабабли давлатга дон сотиш юзасидан берилган план уч баробар қилиб адо этилди. Бу йил колхозчилар 200 гектар ерга кузги дон экишга қарор қилдилар. Шу кунларда экин майдонлари ҳайдалиб, текисланмоқда.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

ТЎКИН ДАСТУРХОН

Асфальт йўл орқада қолди. Ям-яшил боғлар бошланди. Ишкомлар оралаб узум узаётган ишчилар, куз қуёшида ял-ял товланиб турган қирмизилар кўзга ташланди. Енгил шабада аллақаёқлардан гуллар ҳидини олиб келиб, димоққа уряпти.

Бу боғлар Юсуф Ёқубов бригадасига қарашли. Юсуф ака совхознинг номдор боғбонларидан. 23 йилдан бери ниҳол экиб, ноз-неъмат етиштиради. 45 гектар олмазори, 20 гектар олхўри ва олчазори, 15 гектар токзори бор.

— Йил биз учун анча оғир келди,— деди у.— Баҳорги совуқ ҳосилга кирган ниҳолларимизнинг кўпчилигини қақшатиб кетди. Бундан бир оз саросимага тушдик. Планни нима қиламиз, деб қўрқдик. Кейин кекса боғбонлар билан бамаслаҳат боғларни тўйдириб ўғитладикда, қондириб сухордик. Ўғит ниҳолларнинг илдиз-илдизига сингиди.

Ўша кезлар бригада аъзолари ҳосилга кирган ҳар туп ниҳолни кунма-кун кузатиб, керакли ишловини бердилар, агротехника тадбирларини маромида ўтказишди. Ўша ҳаракатлар зое кетмаган экан. Кузга келиб дастурхон тўкин бўлди...

Саватларни узумга тўлдириб ишкомлардан ишчилар чиқиб кела бошлашди. Торозибон Жафер Муртозоев ишга киришиб кетди. Тортилган ҳосил пешма-пеш аравага юкланаверди.

— Ахтем Абдуллаев кеча 896 килограмм узум узган эди,— деди Жафер ҳисоб дафтарини бир-бир варақлаб.— Бугун 900 дан ошириб ўхшайди. Хотам Миртурсунов эса 700 килограммдан ҳосил тўкяпти.

— Қариямиз ғайрати қалай? —сўраб қолди бригадир.

— Юнус Алиевми? Кеча 556 килограмм тердилар.

Юнус ота пенсияга чиққан эди. Лекин меҳнатга ўрганган соҳибкор уйида тинч ўтиролмади. Яна далага чиқиб кетди. Бир сават узум терсам ҳам ҳарна, деб ҳамкасблари сафига қўшилди. Мана, бугун у шогирдлари билан ўзи етиштирган боғлар ҳосилини йиғиб-териб оляпти.

— Норма бўйича ҳар бир ишчи 300 килограммга етказиб узум узса, марра уники,— дейди бригадир. Энди бу нормани оширадиганга ўхшаб турибмиз. Чунки ҳар бир ишчи кам деганда ярим тоннадан узум узяпти. Илғорлар бир тоннага ҳам етказишяпти.

Бригада аъзолари ҳар куни 10 тоннага етказиб узум узмоқдалар. Йиллик план аллақачон адо этилган. Эл дастурхонига пландагидан 100 тонна ортиқ мева-чева тақдим этилди. Айниқса соҳибкорлар олмадан мўл ҳосил олишди. Пландаги 200 тонна ўрнига 360 тонна олма узиб олиб, узоқ—яқин шаҳарлар меҳнаткашларига жўнатилди.

Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхозининг бошқа участкаларида ҳам ҳосил мўл бўлди. Соҳибкорлар боғлардан 1500 тонна ўрнига 1575 тонна мева-чева, 827 тонна ўрнига 1405 тонна олма, 2510 тонна узум йиғиб-териб олиб, бу соҳадаги топшириқларни ортиғи билан адо этдилар. Ҳозир туплардаги қолган ҳосиллар йиғиб олиняпти.

Ж. НОСИРОВ.

ЖУКОВСКИЙ номидаги медицина билим юрти студентлари Оржоникидзе районидаги 1-«Қибрай» боғдорчилик совхозига тез-тез чиқиб туришади. Улар совхоз соҳибкорларига узум ва мева теришларида катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Суратда: билим юрти студенткаси Мая Муслимова иш устида.

С. Махов фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК

БАМАКО, 9 октябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқининг Малига жами 450 миллион мали франки миқдорида молиявий ва техника воситалари етказиб бериши тўғрисидаги протокол бу ерда имзоланди. Бу воситалар Диамудаги цемент заводини кенгайтириш ва ишлатишда фойдаланилади.

Мали ташқи ишлар министрлигининг ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи бош секретари Я. Думбия протоколни имзолаш маросимида гапириб, совет ёрдами беғараз характерда эканлигини таъкидлади. «Цемент заводини қуриш ва ишлатишда бизга ёрдам бериш билан,— деди Думбия,— Совет Иттифоқи Мали халқининг миллий тикланиш ишидаги куч-ғайратларига конкрет тарзда кўмаклашмоқда. Совет Иттифоқининг Диамудаги заводни қуришдаги иштироки Малини индустрлаштириш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади»,— деди у.

АГРЕССОРЛАР ТАЛАФОТ КЎРМОҚДА

Озодлик матбуот агентлиги Жанубий Вьетнамдан хабар беради: Халқ озодлик қуролли кучларининг қисмлари сентябрь ойида Меконг дарёси дельтасида қилган муваффақиятли жанговар ҳаракатлар натижасида Америка-Сайгон қўшинларининг 8 мингдан ортиқ солдат ва офицерларини сафдан чиқардилар. Бундан ташқари Жанубий Вьетнам ватанпарварлари душманнинг 20 та самолёти ва вертолетини уриб туширдилар, 45 та ҳарбий кемасини ғарқ қилдилар ёки ёндириб юбордилар, 100 тага яқин ҳарбий машинасини ёндириб юбордилар ёки шикастлантирдилар. (ТАСС).

ЯНА ИҒВОГАРЛИК

АММОН, (ТАСС). Исроил ҳарбийлари 8 октябрь эрталаб Иордан дарёси водийсининг жанубий қисмидаги Шаҳзода Абдулла кўприги районида Иордания қўшинларининг позицияларини ўққа тутиб, ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни яна буздилар. Иордания ҳарбий қўмондонлиги вакилининг айтишича, Иордания бўлинмалари жавоб ўти очиб, душман қуролларининг овозини ўчирдилар, бир танкни мажақлаб ташладилар ва ўқ-дори омборини ёндириб юбордилар. Шундан кейин Исроил экстремистлари Иорданиянинг шарқи-шимолидаги Ирбид вилоятига осмондан икки марта ҳужум қилди. Исроил ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари ал-Шалола районидаги тинч қишлоқларни бомбардимон қилди ҳамда ракеталар ёғдириб, тўп—пулемётдан ўққа тутди. Иордания осмон ҳужумидан мудофаа бўлинмалари душман самолётларига ўт очиб, уларни мамлакат осмонидан жўнаб кетишга мажбур қилдилар, деди ҳарбий қўмондонликнинг вакили. Шу ҳужумлар натижасида тинч аҳолидан икки киши ўлди ва олти киши ярадор бўлди.

ҚОҲИРА, 9 октябрь. (ТАСС). МЕН агентлиги хабар беради: Миср ҳарбий қўмондонлиги вакилининг айтишича, 8 октябрь кечаси Сувайш канали орқали бошланган тўп отишмаси ўн соат давом этди. Каналнинг жанубий қисмидаги аш-Шатт ҳамда каналнинг шимолий қисмидаги ал-Кантара ва Деверсуар деган аҳоли манзилгоҳлари атрофида айниқса шиддатли отишма бўлди. Миср томони кучли жавоб ўти билан душманнинг ўт очиш маконларини ишдан чиқарди.

ЕР ОСТИДА ЯДРО ПОРТЛАТИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). 8 октябрда Невада штатидаги синов полигонида ер остида навбатдаги ядро портлатиши ўтказилди. Бу—шу йилги 17-портлатиш бўлди. АҚШ атом энергияси комиссияси берган баёнотга кўра, бу портлашнинг кучи 200 килотоннадан бир мегатоннагача бўлди.

ЮПИ агентлигининг хабар беришича, бу ядро портлатилиши аввал 30 сентябрга белгиланган бўлиб, лекин техникавий нуқсонлар сабабли кечиктирилган эди.

ТУНИСДА СУВ ТОШҚИНИ

ТУНИС, (ТАСС). Тунисда қаттиқ жала ёққанлиги натижасида бошланган ва 10 кундан бери давом этаётган сув тошқини миллий офат тусини олди. Мамлакат бутун территориясининг ярмидан кўпроғи—13 вилоятдан 10 таси сув остида қолди. Олинган маълумотларга кўра, тошқин натижасида 500 га яқин киши ҳалок бўлди. Сув ва лой оқими бутун-бутун қишлоқларни ювиб кетмоқда. Коммуникациялар бузилмоқда, фосфат конлари сув билан тўлмоқда, қўй подалари нобуд бўлмоқда. Тунис экономикасининг асосий тармоғи бўлган фосфат қазиб чиқариш саноати хавф остида қолди.

Ёмғирдан ҳосил бўлган сув оқимлари 20 та кўприкни вайрон қилди, 200 километрдан ортиқ тош йўл ва темир йўлларни ювиб кетди. Мамлакатнинг кўпгина районларида ичимлик сув етишмаяпти.

АРАБ ПАРТИЗАНЛАРИНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ

БАЙРУТ, (ТАСС). Оккупация қилинган территориялардаги араб ватанпарварларининг кураши тобора кенг қулоч ёзмоқда.

Бирлашган Фаластин қўмондонлигининг бу ерда эълон қилинган ахборотида айтилишича, 7 октябрь куни «Фатҳ» партизанлар ташкилотининг отряди Исроилнинг бир қанча ҳарбийлаштирилган манзилгоҳларини миномётлардан ва ракета қуролидан ўққа тутдилар.

Шу куни араб партизанлари оккупация қилинган Голан адирларидаги «Жет ал-хашаб» манзилгоҳи районидаги Исроилнинг ҳарбий лагерига ҳужум қилдилар.

Ахборотда айтилишича, партизанларнинг ҳаракатлари натижасида исроилликларнинг солдат ва офицерларидан кўп киши ўлдирилган ва жанговар техникасига шикаст етказилган.

Хушхабарлар, янгиликлар

СВЕРДЛОВСКЛИКЛАР ҲИММАТИ

Яқинда тошкентликлар Свердловск қурувчиларини катта меҳнат ғалабаси билан қутладилар. Улар уч йилда 26 минг 504 квадрат метр турар-жой қуриб бердилар. Партия ва ҳукуматимиз свердловсклик бунёдкорларнинг меҳнатини юқори баҳолади. Қурилиш-монтаж поездининг бир гуруҳ бинокорлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари ва «Тошкент қурувчиси» значоги билан тақдирланди. Поезднинг участка бошлиғи Василий Федоренко эса СССР Олий Советининг фармонига биноан Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Свердловск бинокорлари меҳнати ҳақиқатан ҳам таҳсинга сазовордир. Улар дастлабки кунданоқ уюшқоқлик билан ишлаб Чилонзордаги В-23 кварталида битта 80, иккита 100 квартирали шинам турар-жой қуриб бердилар. Уларнинг қўлидан чиққан мактаб, болалар боғчаси сингари объектлар ҳам аҳолига манзур бўлди. Қардошларимиз «Марказ-4» кварталида тўрт қаватли бинони қуриб битказиш билан шаҳримиздаги ишларини тугалладилар. Тошкент аҳолиси қардош бинокорларга чин юракдан миннатдорчилик изҳор қилмоқда.

КОЛХОЗ МАИШИЙ ХИЗМАТ УЙИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхози правленияси ва партия ташкилоти узоқ участкада меҳнат қилаётган деҳқонлар, чорвадорлар учун алоҳида ғамхўрлик кўрсатмоқда. Яқинда кенг ва ёруғ бино маиший хизмат уйи учун ажратиб берилди. Бу ерда аёллар учун сартарошхона салони, бичиш-тикиш, кийимларни ремонт қилиш устахоналари бор.

Карл Маркс колхозида қуриб битказилган «Ветерок» павильони ҳам колхозчиларга катта қулайликлар яратиб берди.

Шунингдек, «Ўзбекистон» колхозининг «Намданак», — «Политотдел» колхозининг Бордонкўл ва Навоий участкаларида ҳам деҳқонларга маиший хизмат кўрсатувчи кичик-кичик устахоналар ишлай бошлади.

ТОШКЕНТДАГИ «Юлдуз» фирмаси 1-филиалининг ишчи-хизматчилари тикувчи Дилбар Шоқосимованинг номини ҳурмат билан тилга олишади. У кунлик топшириғини доим 130—140 процентдан адо этиб келаяпти.

А. Тўраев фотоси.

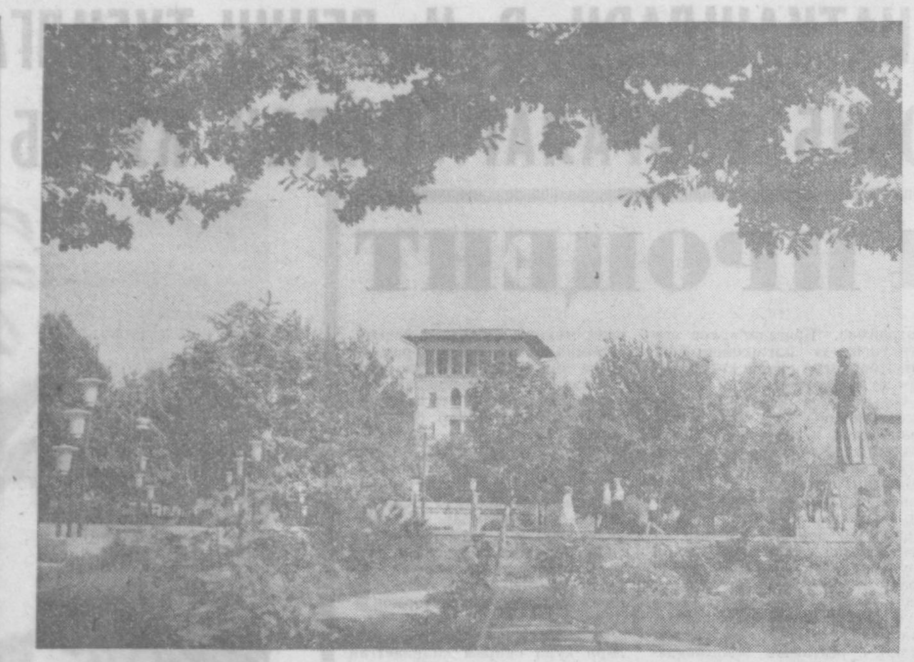

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Сўлим боғлар, анвойи гуллар билан бурканган хиёбонлар шаҳримиз кўркига кўрк қўшмоқда. Суратда: Алишер Навоий музейи рўпарасидаги шеърият шайдолари хиёбони.

М. Баржанов фотоси, (ЎзТАГ).

Темир йўлчи ҳаваскорлар

Тошкент темирйўлчилар маданият саройидаги ҳаваскорлик тўгаракларининг ижодий коллективлари санъат маҳоратларини оширишда янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Ҳаваскорлик тўгаракларида 150 дан кўпроқ халқ талантлари мунтазам қатнашиб келмоқдалар. Улар орасида хушовоз ашулачилар, уста созандалар ва моҳир рaққосалар бор.

— Бизнинг ҳаваскорлик тўгаракларимизда, — дейди тўгарак бадиий раҳбари Роальд Зокирович Шапиро. — Александр Васильевич Любченко раҳбар бўлган рус халқ рақси коллективи каби ажойиб санъат ихлосмандлари бор. Бу коллектив сўнгги йилларда ўзининг бир қанча янги репертуарлари билан санъат шинавандаларини хурсанд этиб келмоқда.

Тўгарак раҳбари Риҳсибой Худойберганов номини темирйўлчи халқ талантлари зўр ҳурмат билан тилга оладилар. У, ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрини бошқариб келмоқда. Бу оркестр Ленин район ҳаваскорлик тўгаракларининг кўригида ўзининг махсус программаси билан муваффақиятли қатнашиб, биринчи ўринни олишга муваффақ бўлди. Оркестр коллективининг «Тошкент вальси», «Хоразм сюитаси», «Жазоир халқ куйи» ва бошқа номерлари шинавандалар орасида катта таассурот қолдирмоқда. Оркестрнинг 30 кишидан иборат ижодий коллективи ўз санъат маҳоратларини кунт билан [illegible]иб келмоқда.

Маданият саройи қошидаги ҳаваскорлик тўгаракдари темирйўлчиларга маданий хизм[illegible]ни йилдан-йилга яхшилаб келмоқдалар. Улар ўз маҳоратларини фақат маданият саройи саҳнасида кўрсатибгина қолмай балки Тошкент темирйўл узелларига бориб, у ерларда ҳам хизмат кўрсатиб келмоқдалар. Ҳаваскорлар яқинда Бўзсув, Бараж. Жилға, Дарвоза ва бошқа темирйўл линияларида концерт қўйиб бердилар.

А. КИМ.

ОИЛА ОДОБИ

Ахлоқ ва одоб тўғрисида бир куни ёшларга маъруза ўқиганимда шундай савол тушди: «Йигит билан қиз тўйларига қадар бир-бирларига тезроқ етишиш орзусида бўладилар. У, тўйдан сўнг анча совиб кетишади ёки ҳатто ажралиб ҳам кетишади шуни қандай тушунса бўлади»?.

Худди шу маънодаги саволни бошқачароқ тарзда бўлак кишилар ҳам ўртага ташлади. Чамамда булар ёш турмуш қурган ва оиланинг аччиқ-чучугини энди тотаётган ёшлар бўлса керак. Ушанда жавоб бердиму аммо ўзим ҳам қаноатланмадим, сабаби бундай саволга тайёр эмас эдим. Ҳаётга назар солиб ўйлаб кўрилса бунинг анчагина сабаблари бор экан мен булардан тўрттасини келтираман ва ҳурматли ўқувчилардан ўтинчим шуки, қуйидаги мулоҳазаларни бир кишига хос шахсий кузатиш натижаси деб билурсиз ҳамда буни бир мунозара тарзида кўпчилик эътиборига ҳавола қилмоқдаман.

Оила қуриб сўнг ажралиш пайига тушиб қолиш каби ҳол БИРИНЧИДАН, кўпроқ бир кўришдаёқ севишиб қолганлар ҳаётида юз берса керак. Чунки шошма-шошалоқ ошиқлик кишини кўр қилиб оила каби мураккаб турмушнинг қоронғу бурчакларига чироқ ёқаолмайдиган қилиб қўяди.

Бир кўришда, ошиқ бўлдим, сен қизга,
Сендан бўлак жонон кўринмас кўзга...

Айтайлик қиз билан йигит вагонда танишди. Улар атиги бир неча соатгина суҳбатда бўлишди. Шу қисқа вақт ичида ҳар иккаласи ҳам бисотида бор нозик сўзларни ўртага ташлашади, йигит ён дафтаридан ишқий шеърни ҳам гап орасида ўқиб беради ва дераза ортидаги табиат кўзларига жаннат кўриниб кетади. Манзилга яқинлашган сари шошқалоқ севги бомба бўлиб портлай бошлайди. Энди кўнгилни таскин топдириш учун ҳар икки томон сурат ёки адрес алмашишади.

Кейинги ошиқ-маъшуқлик асосан хат орқали ва суратига тикилиш билан адо этиладию, бир-бирининг назарида: қиз йигитни, йигит эса қизни мукаммал ўрганиб олгандек туйилади. Шунақаларнинг турмуш қурганлари ҳам кўп. Учрашиш вагонда бўлмаса, кинода бўлгандир, ёки дам олиш уйида, ёки бирга ўқиш пайтларида содир бўлгандир. Гап қаллиғларнинг қанча вақт бирга бўлишганликларидагина эмас, балки бир-бирларининг ички дунёсини англашда, ҳатти-ҳаракати ва ахлоқ-одобига хос бир қатор психологик томонларни синчиклашда, билишда ва ҳоказо.

Уйғун бундай дейди, ёшларга насиҳат қилади:

Ишқ бошқа, хавас бошқа, бу йўлда хато қилма,
Кўнглингни кўча-куйда юргувчи гадо қилма.

ИККИНЧИДАН, ёшлар оила одобини сақлаш учун уй тутиш, овқат пишириш, кир ювиш, тежамкор ва расомадли бўлиш, бола тарбиялаш, зеб-зийнатга ортиқча берилмаслик, меҳнат билан топганига кўникиб яшашни ўрганиб олмоқлари шарт. Акс ҳолда улар нечоғлик бир-бирларига «ўлдим-куйдим» қилишсалар ҳам «Фарҳод ва Ширин»га айланишсаларда оилани узоқ давом эттира олмайдилар. Ҳар бир оиланинг иккита асосий вазифаси бўлади:

Биринчиси — хўжалик, иккинчи вазифа—тарбия. Хўжалик, яъни моддий асосга эга бўлмаган оила пойдеворсиз уйдай тез қулайди. Шундай экан, қаллиғлар турмуш қуришдан олдин ҳунар ёки билимга эга бўлиб, бирон соҳада ишлаб ўз сармоясини қўллайдиган бўлиб сўнг ЗАГСга борсалар ақлга мувофиқ бўларди.

Баъзилар: «оила одобини моддий томонгагина боғлаш тўғри эмас» деб эътироз билдиришларини ҳам биламан. Лекин биз шуни эсдан чиқармайликки, муҳаббат қанчалик кучли бўлса ҳам бари-бир у руҳий фаолиятидир. Турмуш кечириш эса моддий фаолият бўлади. Бунга материалистик фалсафа нуқтаи назаридан ёндошадиган бўлсак—моддий томон асосий ва бирламчи, руҳий томон эса иккиламчидир. Моддий томон ҳамма вақт руҳий томонни тақозо қилади, бу қоидани ҳеч ким ҳанузгача инкор қилолмаган!

Оиланинг тарбиявий вазифасига келганимизда бу ҳам муҳим нарса бўлиб оила одобини мустаҳкамлашда катта роль ўйнайди. Ушбу вазифа бола кўриш, уни тарбиялаш ва жамият учун зарур киши қилиб вояга етказишдир.

Учинчидан, оила одобига путур етиши мумкин бўлган бир жиҳат бор, у ҳам бўлса ёшлар турмуш қурганларидан кейин бир-бирларини «енгиб олиш» учун кураш бошлашади. Бу кураш беистисно ҳамма оилаларда бўлиб икки жинс ўртасидаги табиий қарама-қаршиликнинг бир кўринишидир. Курашнинг бошланишига сабаб эр-хотин ўзини тенг ҳуқуқли деб билади. Сал ортиқча гап, оила бюджетидан эр ёки хотин ўзига сарфни орттириброқ юбориши, ёки оилага аралашган фисқи-фасод, қолаверса эр ёки хотиннинг ношудлиги жанжалга сабаб бўлаверади. Ғижиллашлар, жанжаллар йиғилиб-йиғилиб кўнгилхиралик келтириб чиқаради. Натижада муҳаббат нафратга, дўстлик душманликка, ширин аччиққа айланишига олиб келади.

Оила бу ижтимоий категория бўлиб, жамиятнинг ячейкаси ҳисобланади. Жамият қайси типда бўлса оила ҳам шу типда бўлади. Унинг моддий ва тарбиявий вазифаларини тўғри амалга ошириб ва одобини регуляция қилиб оилани бошқариб турувчиси бўлиши керак. Минг тенг ҳуқуқлик ҳукм сурганда ҳам кимдир, ё эр, ё хотин, ёки оиланинг бошқа бир аъзоси бошлиқ бўлади. Бундай бошлиқ сайланмайди ҳам, тайинланмайди ҳам, оилага иқтисодий жиҳатдан ким кўпроқ ҳисса қўшаётган бўлса ва бола тарбиясида тўғри йўл тутса ўша бошлиқ бўлиб қолади.

Оила одобини мустаҳкамлашда Хисрав Деҳлавийнинг ушбу байти ғоят ибратлидир:

Кўпса жанжал икки дўстдин битаси ён берса гар,
Ҳеч узилмас бундайин дўстлик ипи тортилган он.
Икки учдин зўр бериб тортилса арқон шарт кетар,
Бўш қўйиб берсанг узилмас бир томони ҳеч қачон.

Оила бошлиғи аниқланиб бошқа аъзолар унга ҳурмат билан қараса, жанжал чиқармаслик учун ҳар ким ўзини босса, бола-чақалар кўпайган сари ўтмиш кўнгилхираликлар бир умрга унутила бошлайди, эр билан хотин сира уришмагандай, юлдузи юлдузига мос келиб опоқ-чапоқ яшай берадилар ва муроди мақсадларига етадилар. Энди буёғини эшитинг.

ТЎРТИНЧИДАН, оила одобида севги-муҳаббат меёридан ташқари бўлса ҳам бир офат. Эр ва хотин бир-бирини асраш, авайлаш ва ҳурматлашни жуда орттириб юборадилар. Мана шу ортиқча ғамхўрликка кўникиб қолиш айрим ҳолларда ўз аксига айланиб хўрлик келтириб чиқаради. Сезиб турибман, бу фикримга баъзилар «бир-бирини кучли севса ёмон бўларканми?»—деб эътироз билдириши мумкин.

Ўша юқоридаги мулоҳаза кутилмагандай, яъни ўзига хос, мантиққа мувофиқ келмагандай туйилса ҳам бари бир ҳаётда шунақа бўлади. Маълумки, ортиқча асраб авайлаш рашкни кучайтиради, кучайган рашк эса худбинликка қараб такомил топади. Натижада ўз рафиқасидан ташқари бошқа биров билан суҳбатда бўлиш, бировга тикилиб қараш ёки сал бўлсада ўзгаларга эътиборли бўлиш қаллиғлар ўртасида шубҳа келтириб чиқаради. ишончсизлик ҳам шакллана бошлайди.

Борди-ю эр ёки хотин бирон сабаб билан узоқроқ жойга кетиб қолса улар ўртасида кучли соғинч аралаш шубҳа, ишқ аралаш ишончсизлик, муҳаббат аралаш нафрат каби мураккаб психологик ҳолат рўй беради. Бирга бўлган пайтларида ҳам оилага айрим ғаламис шахсларнинг аралашиши, бидъатли қайнона ва қайноталарнинг «каромат кўрсатишлари» қўйингки, сал нарса жанжалга сабаб бўлаверади. Натижа маълум—оила одоби издан чиқиб, бахти забол бўлиши мумкин. Ҳаддан ташқари севишганлар бир-бирини асраб авайлайман деб ортиқча жон фидо қилганликлари учун ўрталарида оралаган сал совуқроқ гап ҳам ўқдай тегади. Жанжаллашиб қолишса иккала томон ҳам қаттиқ руҳий азоб тортади, олам кўзига қоронғу кўринади. Мабодо, бундайлар ажралиб кетишса нима бўлади. Унда узоқ вақтгача бир-бирларини унута олмай аламзада бўлиб қолишади.

Демак, севги деган нарсада ёлғиз юрак туйғуларигина иштирок этмай, ақл-идрок ҳам иштирок этиши керак экан.

Оила одобини издан чиқармаслик учун ҳамма баббаравар курашиши керак. Айниқса янги турмуш қурганлар ҳар қанча қийинчиликларга дуч келганларида ҳам оилани бузмасликлари, унинг моддий-хўжалик ва тарбиявий вазифасини яхшилашда матонат кўрсатишлари жоиз. Оила бузилса жамиятга ҳам путур етади. Юқорида оила жамиятнинг ячейкаси деганимизнинг маъноси: жамият улкан бир организм бўлса миллионлаб оилалар шу организм ичидаги ҳужайралардир. Агар ҳужайра дардга чалинса улкан организмнинг сиҳатлигига ҳам таъсир етади. Шундай экан оила одобини мустаҳкамлайлик.

К. МАҲМУДОВ,
Фалсафа фанлари кандидати.

БИЛАСИЗМИ?

◆ Энг йирик ҳайвон-кўк китдир: унинг узунлиги 33 метр, оғирлиги 300 сигир оғирлигига тенг, яъни 150 тонна келади.

◆ Чивиннинг 22 та тиши бор.

◆ Пингвинлар бир кунда бемалол 160 километр сузаолади.

◆ Бразилияда ёруғлик тарқатувчи ғаройиб қўнғиз бор. Биттасининг нури билан бемалол газета ўқиш мумкин, бешолтитаси эса уйни ёрита олади.

◆ Бургутнинг осмонда овга ташланган вақтидаги тезлиги соатига 360 километрга тенг.

◆ Аляскада яшовчи рисанка номли қуш одатда Гавайя оролларига учиб келади. Бунда у Тинч океан устидан ҳеч бир ерда қўнмай 3200 километр йўл боса олади.

◆ Жирафанинг оёқларигина эмас, балки тили ҳам узун, қарийб 60 сантиметрдир.

◆ Як деб аталмиш бир ҳайвоннинг боши — сигир бошига, думи — от думига, суяги — бизон суягига, жуни — эчки жунига, шохлари —ҳўкиз шохларига ўхшайди.

◆ Тўрғай 300 метр баландликка кўтарилганда кўриб бўлмайди. Лекин овози 600 метр баландликдан ҳам эшитилади.

◆ Африкада яшовчи заҳарли кобра илони ўз заҳрини 3,5 метр жойгача соча олади.

◆ Чикаго ҳайвонот боғида яшовчи горилла шу турдаги маймунларнинг энг йириги саналади: унинг бўйи 2,2 метр бўлиб, оғирлиги 420 килограммдир.

РАССОМ ТАБАССУМИ

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ...

Автобазада...

Бекатда...

СЎЗСИЗ СУРАТ...

— Қўшни, мана шу ўртадаги гиламдан бизга ҳам битта олиб берасиз-да?
— Э, ука, кутиб ўтирасизми, бозордан олавермайсизми...

А. Ҳолиқов ва А. Ҳакимов чизган расмлар.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

СПОРТ

ИХЛОСМАНДЛАР

Тошкентдаги булка-кондитер комбинати ишчи-хизматчиларининг деярли аксарияти ёшлар. Шижоаткор ёшлар ҳар куни эл дастурхонига 90 тонна ширин-шакар булка ва кондитер маҳсулотлари етказиб бермоқдалар.

Ишчи-хизматчилар йиллик ва квартал планларини ошириб бажариб, ишдан бўш вақтларида турли спорт ўйинларига ҳам вақт ажратадилар. Комбинат маъмурияти ва касаба союз ташкилоти уларга барча имкониятлар яратиб берган.

Комбинатда футбол, баскетбол, теннис, волейбол, шахмат-шашка секциялари тузилган бўлиб, цехлараро мусобақалар мунтазам ўтказилиб туради.

Биринчи разрядли шашкачилардан Озода Қорахўжаева, Диля Вахриналар эришаётган натижалар ҳам қувончли. Ўндан ортиқ иккинчи разрядли шахмат-шашкачилар ўз устиларида тинмай иш олиб бормоқдалар. Бу йил корхонада футбол командаси ташкил қилинди. Улар шаҳар биринчилиги учун курашиб 40 команда ўртасида ҳозирча 12-ўринда боришмоқда. Жаббор Нажимов, Шавкат Одилов, Ҳамза Турсунов, Юрий Ефремов каби футболчилар ўз маҳоратлари билан ишқибозлар олқишига сазовор бўлмоқдалар.

— Бизда разрядли спортчилар тайёрлашга алоҳида эътибор берилмоқда, — дейди комбинат спорт инструктори, СССР спорт мастерлигига номзод Сувон Нормуҳамедов. — Комбинат шон-шуҳрати учун курашаётган етук спортчиларнинг сони 200 га етиб қолди.

С. СУЛТОНОВ.

СЎНГГИ МИНУТДА

Киев динамочилари муҳим икки очкони қўлга киритдилар. Улар Москванинг «Торпедо» командасини қабул қилиб, сўнгги минутда ғалабага эришдилар. Ҳисоб — 2:1. Тўпларни киевликлардан Мунтян ва Боговик москваликлардан Панс киритди.

«Шахтёр» ўз майдонида Бокунинг «Нефтчи» командасидан енгилди —0:1.

ДАРВОЗАБОННИНГ ТЎПИ

«Политотдел» колхози футболчилари ўз майдонидаги сўнгги ўйинда Гродно шаҳрининг «Неман» командасини қабул қилиб, 2:0 ҳисобида ютдилар. Биринчи тўпни «Политотдел» дарвозабони Разинский 11 метрлик штрафдан уриб киритди. Иккинчи марта эса Цейтин муваффақиятга эришди. Колхоз футболчилари мавсумни Болтиқбўйида якунлайдилар. 14 октябрда «Жальгирис» ва 18 октябрда «Даугава» билан охирги ўйинларни ўтказадилар.

«Нефтяник» кейинги учрашувда Тбилисининг «Локомотив» коллективини қабул қилиб 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. «Зарафшон» — «Динамо» (Батуми) ўйини 0:0 бўлиб тугади.

МАНСУР ота бу йил 100 ёшга тўлди. Нуроний отахон бир аср умр кўришига қарамай тетик, бардам. Унинг 60 дан ортиқ невара-чеваралари бўлиб, улар турли касбда ҳалол меҳнат қилиб келишмоқда.

Мансур ота Ризаев Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозда истиқомат қилади. Республикамизда колхозчилик ҳаракати бошланган бир пайтда, ота биринчилар қатори янги хўжаликка аъзо бўлиб кирди. Ҳалол меҳнат уни элга танитди, ҳурмат-эътиборли қилди. Ҳозир отахон пенсияда.

Суратда: Мансур ота ўз невалари билан.

Ж. Раззоқов фотоси.

СИРЛИ ТОПИЛДИҚ

Тожикистоннинг жанубидаги Колхозобод посёлкасининг яқинидаги кичик тепа навбатдаги археологик шов-шув кўтарилган жой бўлиб қолди. Янги уй қуриш учун тепа ёнидан жой танлаган ёш деҳқон Хушвақтов бир метрча чуқурликдан хумча топди. Хумча ичидан ўртаси тешик қадимги тангалар чиқди. Деҳқон шу тангалардан бирини яхшилаб тозалаб караса сирли ёзувлар кўринди. Тангалар Тожикистон Фанлар академиясининг тарих институтига келтирилди. Олимларнинг дастлабки тахминларига кўра, хумчадан чиққан 200 танга давримизнинг VII-VIII асрларига мансуб. Таниқли тожик нумизмати Эркиной Ғуломованинг таъкидлашича, ўша вақтнинг маҳаллий ёзуви битилган ўртаси тешик бундай тангалар ҳозирча фақат Тожикистон территориясидангина топилган ва илгари маълум бўлмаган.

(ТАСС мухбири).
Душанба.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **Цирк томошалари,** 10.45 — **Дон Кихот болалари** (бадиий фильм).

12.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 17.00 — **Теleянгиликлар,** 17.10 — **Серқуёш Сомали** (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 17.30 — **Телевизион қўғирчоқ театри,** 18.00 —**Ғазалхон ёшлигим** («Ёшлик» студияси), 19.00 — **Телеянгиликлар,** 19.15 —**Концерт,** 19.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ЎҚУВ КЎРСАТИШЛАР ПРОГРАММАСИ

Ўзбек тилида: 10.00 — **Ота-оналар учун консультация,** 10.30 — Сиртдан ўқиётган студентлар учун. **Олий математика,** 11.30 — **Чизма геометрия.**

Рус тилида: 12.30 — **Олий математика,** 13.30 — **Чизма геометрия,** 14.30 — **Сиёсий иқтисод,** 15.00 — **Тошкент кундузги кўрсатишларининг охири.**

16.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Куз лавҳалари** («Ёшлик» студияси), 20.40 —**Мусобақа ғолиблари,** 21.00 — **Грузия рақсга тушади,** 21.40 —**Ватан ўғлонлари** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан —**Душанба кўрсатади.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/Х да **Мария Стюарт,** 12/Х да **Парвона.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Венгер ва совет цирки артистларининг хайрлашув гастроллари.**

КИНО

Узоқ Ғарбда — «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 4-10 ва кеч 9-50 минутда).

Ҳар кеч ўнбирда — «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ўғирланган дирижабль —«ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Ганга ва Жамна — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1-20 ва 5-40 минутда).

Бурган — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11 да).

**ЎЗБЕККОНЦЕРТ
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
13 октябрь кеч соат 8 да
АФҒОНИСТОН
САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ
КАТТА
КОНЦЕРТИ**

Программада Афғонистон халқ музикаси, қўшиқ ва рақслари.

Билетлар концерт зали кассасида ҳар куни кундуз соат 2 дан сотилади.

**1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
троллейбус ҳайдовчилари
тайёрлайдиган
4 ОЙЛИК КУРСГА
ҚАБУЛ
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ**

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Қабул қилинганлар стипендия билан таъминланади. Троллейбус ва трамвайларда бепул юрадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси 28 уй.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б. 2386. ИНДЕКС — 6469 Р. 16501.